

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnine in oglasila (inserate) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katal. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 241.

V Ljubljani, v soboto 19. oktobra 1895.

Letnik XXIII.

Deželnozborske volitve.

Dasi še niso razpisani dnevi volitev volilnih mož, ki imajo voliti 16 deželnih poslancev v kranjskih kmetijskih občinah, vendar že visoko pljuskuje valovi volilnega gibanja. Iz raznih krajev nam dohajajo poročila o volitvenih agitacijah za to in ono stran. Poroča se nam, da se skoro po vseh volilnih okrajih oglašajo preveč kandidatov, kateri bi radi volilce zastopali v novem deželnem zboru.

Osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke se trudi kolikor more, da v vrstah svojih somišljenikov nekako osredotoči vso volilno agitacijo ter da tudi opazuje volilno delovanje nasprotnikov. Katoliško-narodna stranka stopa v volilno borbo z vso energijo, toda popolno mirno brez strahu. Vodstvo in somišljeniki naše stranke so si svesti težavnih nalog, ki čakajo novih poslancev v deželnem zboru. Na jedni strani se za razne potrebščine kažejo vedno večji vsakoletni stroški, na drugi strani se pa vsled skrajno žalostnih gospodarskih razmer kaže vedno manj dohodkov pri onih, ki morajo z davki deželi skrbeti za potrebne vsakoletne denarje. Vedno več dajati, a vedno manj virov, od kod jemati — to je, kar bo obteževalo plodnosno delovanje naših prihodnjih poslancev.

Dežela naša je poljedelska. Trgovina in obrt sta žal, premalo razvita. Zato pa tudi največja bremena v deželi nosi kmetijski stan. Ta pa je v primeri s svoto davkov, ki jih plačuje, in v primeri s številom prebivalstva neprimerno slabo zastopan v deželnem zboru. Ako bi bilo število poslancev pravično razdeljeno, morali bi imeti gg. poslanci kmetijskih občin odločilno večino v zbornici. Toda tega za zdaj ne moremo spremeniti, zato pa treba

gledati na to, da so vsaj ti poslanci, ki zastopajo kmetijske občine, možje na svojem mestu. Po našem mnenju so za ta prevažni posel pripravljeni le verni, razumni, delavni, pošteni slovenski možje, ki se zavedajo s častnim poslom deželnega poslanca združenih dolžnostij, namreč vsikdar in z vsemi silami delovati v blagor dežele in posameznih volilnih okrajev.

Za izvolitev takih mož se trudi katoliško-narodna stranka, kateri je pri volilni borbi jedino le blagor dežele pred očmi.

Naši stranki očitajo nasprotniki, da je gospodarstva in nadvlade željna. V tem smislu gotovo, da želi deželi takih deželnih gospodarjev, katerim je sreča dežele in njenih prebivalcev prvi in najvažnejši namen. Nadvlade v drugem pomenu pa naša stranka ne išče nobene. Mi nimamo v vrstah svojih mož-kandidatov, katerim bi bilo javno delovanje kupčija ali obrt, ki jih živi, ali na katere so neobhodno navezani. Naši somišljeniki bodo prevzeli posel poselaništva, ako ga jim poverijo volilci, kot odgovornosti polni posel, katerega bodo izvrševali v blagor svojih volilcev.

Vodstvo naše stranke pa tudi nima mej volilci ljudij, katerim bi obetalo to ali ono službo, ni torej osebno nikomur vezano, torej tudi v tem oziru deluje popolno neodvisno.

Zato bo katoliško-narodna stranka storila v tem volilnem boju svojo dolžnost, ter bo v sporazumljenju s svojimi somišljeniki postavila kandidate za deželni zbor po vseh volilnih okrajih, somišljeniki pa naj skrbé, da z živahno, vstrajno, vsestransko a vsikdar dostojno agitacijo poskrbe, da od katoliško-narodne stranke priporočeni kandidatje dobé večino pri volitvi.

Mi gledamo popolno mirni v prihodnost.

Nadejamo se, da bomo zmagali pri volitvah v kmetijskih občinah. Toda tudi tedaj ostanemo popolno mirni, ko bi se nam ne izpolnile naše nade, in bi kandidatje naše stranke tu in tam podlegli nasprotnikom, kajti, kakor imajo volilci jedini pravico izbirati si poslance, tako imajo tudi jedini vso odgovornost, ako si izberejo poslance, ki ne bodo uspešno zastopali kmetijskih koristij.

Deželna zavarovalnica.

(Dalje.)

Profesor Suklje je v svojem govoru rekel: „Leta 1884 smo bili sklenili zakon, po katerem je vsaki taki zavarovalnici, ki posluje na Kranjskem, treba izkazati svoje premije; potem odtegneta se 2 odst. na korist našim požarnim stražam. (Razun graške vzajemne zavarovalnice zahtevajo vse, da mora za varovanec sam plačati ta 2 odst., mesto, da bi jih zavarovalnice same plačale od premij. Opomba pis.) Te fasije izvirajo od samih zavarovalnic, morebiti so sem ter tje prenižke, previsoke gotovo niso, ker so podstava za odmerjenje dotičnega davka. In kaj vidimo? Leta 1885 se je nabralo na Kranjskem premij za 234.955 gld. toraj recimo 235.000 gld. v okrogli svoti, izplačanega pa je bilo vsega skup za škodo le 94.935 gld., to se pravi, razloček med premijami tega leta in med odškodnino znaša 140.020 gld.

Za l. 1893 je pa izkazalo 16 zavarovalnic, da so prejele na Kranjskem 310.866 gld. 50 kr. zavarovalne premije. Od te svote so tudi plačale 2% v gasilnostražni zaklad. Koliko tisočev je zopet romalo iz ubožne naše dežele!

LISTEK.

Pismo.

Z Dunaja, 18. oktobra.

Gospod vrednik!

Dogodki, o katerih Vam poročam, ne bodo predrugačili teka avstrijski politiki, celó slovenskega domačega boja ne bodo povečali, vendar naj jih omenim, ker so zanimivi za — trenotje! — Vrednik „Slovanskega Sveta“, Ivan Podgornik, je poiskal svojemu lističu že tretjo zibel ter se preselil sem gori. V Ljubljani je imelo njegovo duševno dete vedno grižo; v Trstu je poginjalo za lakoto in sedaj je pritekel z njim na Dunaj, kjer mu upa dobiti gotovega zdravlila od svojih medicinsko-radikalnih brezplačnih sotrudnikov in od trume svojih absolutno-akademičnih pristašev, bivših „Vesuanov“! Da bi se le ne varal z nova, kajti — „v tretje gre rado“!

Kakor čujemo namreč, se navzlic dijaški in ženski prilogi (radikalci jo nazivljajo ponosno „revue“ !!) število naročnikov kar ne gane, tako da je list zares v skrajni nevarnosti!

Podgorniku torej, oziroma njegovemu listu v pozdrav so priredili minoli ponedeljek slov. „akademični radikalci“ „sijajen“ zabaven večer. Ker so bili vabljeni Slovani sploh, šel sem tudi jaz tjekaj, da si ogledam ta bojni tabor iz bližine. Zbralo se je bilo že do 80 visokošolcev, večinoma prvoletniki, ki

so prišli ne toliko kot pristaši, kakor le iz radovednosti in želje po — „kroku“, sami „Slovenijani“ in „Savani“. Starejši dunajski Slovenci se večera iz umevnih razlogov niso udeležili.

Na častnem prostoru je sedel gosp. slavjenec, na njegovi levisi „slavni“ predsednik „Slovenije“, stud. med. Iv. Oražen, na desnici „najzaslužnejši“ dopisnik „Slov. Sveta“, stud. med. Fr. Goestl, vis-à-vis pa „Ljubljanskega Zvona“ „radikalni“ pisatelj (= Zolist!) stud. med. Fr. Govekar ter dopisnika phil. Vidie in jur. Sušnik: to so „peresarji“ akademičnih radikalcev; na levem krilu so bili bruci in pevci, na desni pa Videnčani, tehniki, na čelu jim jurista Maurer in Slegelj ter modroslovec Gorup: to so radikalni „govornavčarji“. Po pozdravu Oražna imel je jur. Maurer „slavnostni“ govor. Ker se ga je bil slabo naučil, zastala mu je vsako peto minuto beseda; no, navzlic temu je govoril „imenitno“. Razkladal je „zasluge“ „Slovan. Sveta“, slovanski program, prešel na „zabito in leno“ narodno stranko in „izdajalske klerikalce“, grozil z „bataljoni“ delavcev, ki se baje „ne bojé ni Manlicherja, ni topov in bajonetov“, proslavljal politiko „belega carja“ in zaključil svoje oratie s prijetno ruskim citatom. Plosk, katerega je žel, bil je zaslužen, če se pomisli, koliko dragega časa je porabil gosp. Maurer, da je sestavil ter proučil oni ogromni govor, — časa, katerega bi bil gotovo veliko koristnejše porabil za svoje povsem plesnive pravne študije! — Vidno obradoščen se je zahvalil gosp. Pod-

gornik za to največjo v življenju skazano mučast, razkladal program „Slovanskega Sveta“ in njegove napore za širitev spoznanja ruske kulture in važnost pravoslavja. Konečno je priporočal akademikom študij modroslovja. (Menda je gospod Podgornik zapazil nujno potrebo tega študija že iz logičnih kozlov g. M.?! — Možno!)

Na to se je oglašil starosta slovenskih juristov, ki je vzel „na piko“ ljubljanski „Extra-Blatt“ (= Fiaker-Blatt), t. j. „Slovenski Narod“, ki je po njegovi trditvi najnekonsekventnejši, najslabše informovani, a najbolj klepetavi list slovenski; na to je glorifikoval doslednost in slovanstvo „Slovanskega Sveta“, „Edinosti“ in — s pripombo, da je preveč personalna — tudi „Soče“.

Kot zadnji se je oglašil „Ivan Grozni“ t. j. medicinec Oražen, ki je dokazoval na podlagi „Dunajskih sonetov“ Stritarjevih: „politično inpotenco“ vodstva národne stranke in ljubljanske advokaturacije sploh, ter zatrjeval, da hoté on in njegovi pristaši vzeti narodno krmilo v roke „v čast in korist milega naroda slovenskega“. (Li kmalu? — Naj bi vendar hiteli gospodje „govornavčarji“ malo bolj s svojimi uki, s katerimi se pretepajo že — 12—15 semestrov!) — Tako se je zaključil ta znameniti oficijelni del; zabavni del se je pa završil sevé še prav radikalno z obiskom kavarne „Hassmannove“ o srečna domovina slovenska, ki se smeš ponašati s takim akademičnim naraščajem xy.

G. Hribar dokazuje ali vsaj hoče dokazati, da so zavarovalnice še kaj malo dobička potegnile iz naše dežele ter proslavlja zavarovalnice kot največje dobrotnice človeškega rodu, razklada kako nesebično pospešujejo ljudsko korist. Lepo pospeševanje to, ako se gasilnemu društvu v občini, kjer je morebiti 100 zavarovancev, da borih 20 ali pa 30 gld. podpore po mnogoletnem moledovanju; ako se da gasilnemu društvu, ki je celo vas obvarovalo ognja in zavarovalnici prihranilo 10.000 gld., zraven pa imelo škode pri gasilnih pripravah 80 gld., vrže borih 15 gld. nagrade!

Kako more torej reči g. Hribar, da vprašanje o deželni zavarovalnici ni važno! Ako si prihranimo z ozirom na to, da bi dežela morala zadnjo koč v deželi pritegniti k zavarovanju, na leto samo 100.000 gld., ali bomo to svoto kar prezrli?

Ali imamo morebiti preveč denarja, da se nam ni ozirati na letnih 100.000 gld.? Ako bode leto količjak ugodno, utegne še več denarja vsako leto doma ostati.

Tudi izpeljiva je deželna zavarovalnica. Ako so jo ustanovili v Svici, po raznih deželah na Nemškem, zakaj bi je na Kranjskem ne. Tudi drugi deželni zbori so uže sprožili to misel. Bilo bi potreba samo primerne državnega zakona, ako bi hoteli ustanoviti prisilno deželno zavarovalnico. Uprava bi bila pri deželni zavarovalnici silno cena. Ako bi se nastavljal pri vsaki davkarji uradnik, kateremu bi vsi občinski tajniki proti mali nagradi pomagali, bi vse to veljalo komaj 20.000 gld. na leto. In deželani bi bili obvarovani nadležnih, kot muha sitnih agentov, kateri marsikaterega na led spravijo. Govore sladko kakor med, dokler ne pregovore dotičnega, na katerega so se spravili. Kmalu pride plačilno povelje vse večje, kakor se je prej govorilo in če ne plača rad, ima koj z odvetnikom opraviti. Pri deželni zavarovalnici bi pa človek ne bil na milost in nemilost izročen zavodu. Vodstvo deželne zavarovalnice bi bilo odgovorno deželnemu zboru, kateri bi gotovo vsak nedostatek, vsako krivico grajal in odstranil. Ne bi se mogle pri deželni zavarovalnici zgoditi take samovoljnosti, kakor se recimo pri banki Slaviji.

Ta zavarovalnica kar pritiska na zavarovalno knjižico pečat s naslednjim slovom: „P. n. zavarovanec odreja se za se in za svoje pravne naslednike za dve petletni dobi izrečno v § 9. posebnih pravil IV. odd. banke „Slavije“ ime izgovorjene pravice do odpovedi, ne da bi nasprotno § 7. istih pravil izgubil zanj le del svoje obveznosti“. Pripeljem lahko može, ki prisežejo, da se jim niti sanjalo ni, da bi v kaj takega privolili. Jeli tako ravnanje pošteno! O cenitvi škode niti govoriti nočem. Saj so pritožbe splošne. Tudi v narodnem oziru bi deželna zavarovalnica gotovo dala vso pravico slovenskemu jeziku. Uradovalo bi se izključljivo slovenski. Tiskovine bi bile slovenske. Pri sedaj obstoječih zavarovalnicah ni v tem oziru žali-

bože vse tako, kakor bi moralo biti. Nekatere zavarovalnice dopisujejo samo nemški, večinoma imajo tudi tiskovine zgolj nemške, jedino Slavija je v tem oziru deloma izvzeta, a samo deloma. Pisec teh vrstic hotel se je jedenkrat zavarovati za življenje. Slavija mu je poslala nemško tiskovino katero naj bi zdravnik izpolnil. In ko je izgovoril radi tega svojo nejevoljo, se je izjavil glavni zastop, da imajo samo češke in nemške tiskovine.

Ce toraj niti banka „Slavija“ ne skrbi, da bi se mili naš jezik ne spoštoval, kako moremo to zahtevati od nemških in laških zavarovalnic.

Deželna zavarovalnica bi bila toraj prav velicega in važnega pomena za vso deželo, zlasti v gmotnem oziru. Ne bilo bi posebnih zaprek njeni ustanovitvi in poslovanju in v narodnem oziru bi si ž njo zopet pridobili jedno postojanko več. Zatoraj, kdor je za narod, naj govori, naj dela, da dobimo prej ko prej deželno zavarovalnico.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. oktobra.

Volilna reforma je že prejšnji vladi in državnemu zboru delala mnogo preglavice. Sedaj se poroča, da hoče grof Badeni ustanoviti peto kurijo, v kateri bi veljala občna volilna pravica. Po trije sedanji volilni okraji bi se združili v jednega in tako število poslancev pomnožilo za 70 do 80. Za to premembo ustave bi bilo treba dvetretjinske večine v zbornici. Neki dunajski list pa poroča o drugem načrtu, po katerem bi se vsi novi volilci porazdelili v stare kurije. S tem bi se ustava ne premenila in bi ne bilo treba dvetretjinske večine. To pa je nameraval že grof Taaffe s svojo volilno reformo. Ker pa ni prodril s svojim načrtom, je povsem dvomljivo, da bi grof Badeni imel več sreče.

Ministerski predsednik grof Badeni je dospel včeraj zvečer v Budimpešto, kjer bode danes posredoval pri zaprisegi novih ces. namestnikov za Štajersko in Galicijo. Ob jednem bode pa tudi poročal cesarju o zadnjih ministerskih posvetovanjih, ter mu predložil vladni program v potrjenje. Konečno se trdi, da se grof Badeni predstavi tudi vsem ogerskim ministrom ter se bode pri ti priliki posvetoval glede obnovitve pogodbe z Ogersko. Tudi grof Goluhovski je pred par dnevi dospel v Budimpešto.

Izjemno stanje v Pragi ni bilo v četrtek preklicano, kakor so nekateri listi napovedovali. — Praški župan Gregor je pač na praškem kolodvoru pričakujoč nadvojvodo Karola Ludovika vprašal ces. namestnika, ali je kaj resnice na tej govorici, a ni dobil odgovora. Vender trdijo poročila, da bode vlada jutri preklicala obsedno stanje.

Katoliško društvo za Zgornje Avstrijsko je obhajalo pretečeno nedeljo na jako slo-

vesen način 25letnico svojega obstanka. Po cerkveni slovesnosti se je vršil pod predsedstvom dr. Ebenhocha mnogoštevilno obiskan občni zbor. Navzoči so bili mej drugimi škof Doppelbauer, deželni glavar Achtleithner, deželni odbornik pl. Billau in veliko število državnih in deželnih poslancev. Navzoče je pozdravil društveni predsednik, ki je v svojem govoru omenjal velikih zaprek pri ustanovitvi društva leta 1869, katere so se pa vendar sijajno premagale. V 25 letih svojega obstanka je društvo vsestransko delovalo za dušni in telesni blagor svojih društvenikov, katerih šteje sedaj blizu 1200. Delovalo je po znanem geslu: z Bogom za vero, cesarja in domovino. Škof Doppelbauer se je pri tej priliki spominjal dveh drugih 25letnic, katere obhaja letos katoliška cerkev. Prva, za ves katoliški svet prevesela, je 25letnica razglasenja papeževe neizmotljivosti, druga prežalostna je pa 25letnica oropanja Rima. Akoravno je poslednja zelo občutljivi udarec za katoliško cerkev in njenega poglavarja, vendar smemo upati, da doseže sveti oče zopet svojo prostost, kakor se je to že sedemdesetkrat zgodilo. Konečno omenja škof bližnjih deželnozborskih volitev ter pripomni, da je treba jednosti, ker le po tej je mogoče doseči dovoljen uspeh. Voliti je treba kandidata, katerega bode imenoval odbor. — Po poročilu poslanca Faigla in dr. Kerna o stanju društvenega premoženja in o njegovi upravi je nastopil dr. Lieber, ki je v poljudnih in dobro utemeljenih besedah pojasnil stališče katoličanov v današnjem boju z liberalizmom in socijalno demokracijo. Vsebina njegovega daljšega govora je bila naslednja: Akoravno se v nas zaletujejo naši najbližji nasprotniki, to je protestantje, vendar se mi ne bojujemo proti njim, temveč mi poznamo sedaj samo jednega nasprotnika, in to je ateizem. V boju zoper tega sovražnika bi se nam moral pridružiti vsak, kdorkoli se imenuje kristijana. V ateizmu spoznavamo dva najhujša sovražnika, liberalizem in socijalizem. Pri tej priliki moram poudariti, da je poslednji veliko hujši, nego prvi, kajti prvi je skušal pridobiti in uničiti samo višje kroge, poslednji pa se z velikim uspehom oprijemlje nižjih krogov. Res je sicer, da ima socijalizem veliko več in boljših nasprotnikov, kakor liberalizem, vendar se od dne do dne bolj razširja in okužuje nižje stanove. Stari liberalizem je pravi oče novodobnega socijalizma in zato svetujem vsemu katoliškemu svetu: Z vso močjo se ustavljati liberalizmu, ker sicer propademo socijalizmu. Da se pa zamoremo uspešno bojevati zoper ta dva kruta sovražnika, moramo stati odločno in jedino na verski podlagi. — Izvrsten govornik je ž splošno pohvalo.

V Zagrebu so te dni zaprli nad 100 dijakov; tožili jih bodo zaradi kalenja javnega miru. Poroča se, da je policijski načelnik Zorac odstopil in da je vlada vsprejela odstop. Vladni mažarski krogi mirneje sodijo zagrebške demonstracije, češ, da so vse nemire uprizorili le dijaki, za katere ne mo-

Očetova povest.

(Iz angleškega prosto poslov. D.)

(Dalje.)

Kakor bi me kdo zbedel v srce, tako bolečino začutim, ko zagledam pismo na ogledalu. Kaj, če je gospod Pavel omenil tudi v Klarinem pismu o denarju? Ali je vse pismo zatrjevalo samo ljubezen svojo? O, da bi le! Toda — — —

Nevedoč, kaj delam, vzamem naglo pismo in ga odprem s trepetajočo roko. Če ne bi bilo nič o denarju, bi ji dal odprto pismo, drugače — — —

Naglo preletim drobne vrstice. Kolika ljubezen govori iz besed mladega moža, kako se bo veselila Klara! Sree mi je pa skoro zastalo, ko dalje berem, kajti tu je začel gospod Pavel govoriti o denarju. Rekel je, da vé, da bo njen oče najboljšo uporabil svoto, in kako ljubeznjivo mu bode ona pomagala. Sporočil ji je, da bodo načrte, katere so delali prej, da opomorejo ubogemu ljudstvu, kmalu skupno izvrševali. Potem ji je tožil, kako hudó mu je, da se še ne more vrniti. Ko bode pa zopet domá, hoče dokončati delo, katero naj se prične s tem denarjem. Dalje nisem mogel brati; hitro spravim pismo v mizo. Klara ga ne sme dobiti na noben način. Boleče oči si pokrijem z roko, da bi ne zapazila mojšega strahu.

V tistem trenutju se odpro vrata, in Klara se prikaže vsa bleda in prestrašena.

„Zakaj pa tako otožno gledate oče? Hotela sem, da bi ne šla danes nič več od vas.“

„Draga moja, vedno te ne morem pri sebi imeti; čas moram porabiti.“

„Ubogi oče!“ pravi nežno, a jaz ji sežem v besedo:

„Tako žalostna se mi zdiš. Kaj ti je?“

„Pri ubozih ljudeh sem videla toliko žalostnega, pa to je že navadno in ...“

„Nó, kaj?“

„Nič posebnega. Ko sem se vračala domov po močvirnatem potu, sem premišljevala, kako prav nič si ne moremo pomagati brez denarja, in ...“

„In?“ prašam hitro, ker bi se rad znebil teh mislij.

„In jaz sem želela, da bi bil gospod Pavel tukaj; ta bi gotovo pomagal.“

„Ali je po kočah večja revščina in nesnažnost, kakor sploh?“ vprašam in se obupno upiram, da bi skril strah pred tem, kar sem rekel.

„Zdi se mi že“, odgovori žalostno, „in ljudje so tako nezadovoljni. Zato želim gospoda Pavla. Ali kaj mislite, da vam bode kmalu pisal?“

„Čemu naj bi mi pa pisal?“

„Vi ste zmučeni, ljubi oče!“ opomni Klara. „Jaz ne bi o tem govorila, pa jaz vem, kako zelo tudi Vi želite njegovega prihoda. Saj bode gotovo še pisal. Pojdite zdaj jest in nikar preveč ne skrbite. Vi delate, kolikor morete, in jaz tudi. Drugo je pa v rokah Tistega, ki ima vedno usmiljenje z nami.“

Počasi je pretekel jeden mesec. Ko so zjutraj prihajala pisma, in je Klara zaman pričakovala poročila gospoda Koširja, so pričale žalostne poteze na obrazu, kako bridko jo je ogoljufalo upanje. Pa vselej se je z lahnim nasmehom in s kako veselo besedo obrnila do mene, kakor bi čutila, da je mene prevarilo še hujše. In njene besede so me preganjale ves dan, če ni bilo nje pri meni.

Za-me je nastopil od zdaj še veliko hujši čas, kajti kolera je začela moriti tudi po naši vasi. Divjala je od hiše do hiše in puščala za seboj le grozno smrt. Kako srčno se je obnašala v tem strašnem času moja Klara! Če sem se še tako trudil, da b pomogel, vendar je ona veliko več storila. Smrtonosna bolezen se je razširila po močvirnati okolici od dne do dne bolj. Vsak dan sem stal pri umirajočih in mrličih, in priznati sem si moral, da sem — jaz to zakrivil. Ali bi ne mogel vsaj deloma odvrniti strašne bolezni, če bi porabil denar gospoda Koširja v ta namen. Če bi bili na to pripravljeni, bi gotovo bolezen tako strašno ne divjala. Z vso močjo sem se boril s temi mislimi, katere so mi pretile vzeti vso moč, da izvršujem težko svojo nalogo. Klara mi je pomagala, kolikor mi je mogla; obiskovala je bolnike in umirajoče, kuhala ubogim sirotam, ki so zgubili stariše, tolažila in osrčevala može, ki so zgubili svoje žene. Mene je pa preganjala vest vsled storjene krivice, in včasih mi je bilo tako težko, da nisem mogel več mirno prenašati.

Le redkokdaj se je pripetilo, da sva skupaj

rejo biti odgovorni ban in višji krogi. Nasledke bodo trpeli le dijaki in njihovi starši.

Srbija. Iz Belgrada dohajajo zadnji čas poročila o „neizogibni ministerski krizi“. Kakor znano, se mora Novakovićev kabinet, ki je sestavljen iz naprednjaške stranke, neprestano bojevati z močno opozicijsko stranko, katero vsaj od strani podpirta liberalna in radikalna stranka, ker komaj čakata Novakovićevega padca. Nasprotna stranka namerava namreč na krmilo postaviti naprednjaka Garašanina, kateri pa baje ni voljan sprejeti te ponudbe. Vsekako razmere v Srbiji niso ugodne in po splošnem mnenju ne bode Novaković dolgo vodil državnih vajetov.

Dogodki v Turčiji. „Times“ se iz Carigrada brzojavno poroča, da ni več daleč rešitev armenskega vprašanja. Said-paša in evropski poslaniki so se sporazumeli in sestavili skupni načrt, katerega so danes predložili ministerskemu svetu. Vsi merodajni faktorji upajo, da ga bode ministerski svet brez prememb odobril in predložil sultanu v potrjenje. — Vse drugače pa poroča dopisnik „Daily News“, ki pravi, da imajo pogajanja mej turško vlado in poslaniki jako malo uspeha in da položaj postaja resnejši, kakor je bil pred par meseci. Konečno piše „Standard“, da se je Said-paša včeraj vnovič podal h kuriji, ter predlagal naj sprejme preosnovni načrt, kakoršnega sta odobrili Rusija in Francija; toda kurija odločno zahteva, da se sprejme ves angleški predlog. — Kakor je razvidno iz teh različnih poročil, ne kažejo merodajni krogi nikake resne volje za zboljšanje žalostnega položaja Armencev. Turška vlada sicer skrbi, da se dan za dnevom pomnožuje vojaštvo in dovažuje orožje, na opravičene zahteve armenskih prebivalcev se pa nikakor ne ozira. Dokler pa tega ne bode storila, toliko časa ni misliti na mir.

Francija. Dne 15. t. m. je potekel rok, ki je bil dovoljen cerkvenim kongregacijam za plačevanje zaostalih davkov, ki znašajo skupno blizu šest milijonov. To je takozvani dedinski davek, katerega so dosedaj plačevale kongregacije vselej po smrti dotičnega člana. Po zakonu, katerega so sklenili v aprilu letos, pa morajo odračunati ta davek v določenih letnih zneskih. Tej naredbi so se po vsi pravici ustavljali merodajni faktorji, ker s tem trpe kongregacije veliko škodo. Toda, koder ima državno krmilo v rokah framazonstvo, se nihče ne ozira na upravičene pritožbe katoličanov in tako so se odbile tudi vse prošnje glede tega. Vlada se prav nič ne ozira na žalostne razmere katoliških zavodov. Dotični uradi so dobili strogo povelje, da morajo postavno postopati zoper vsak zavod, ki ne bo plačal zaostalih davkov po preteku štirinajstih dnij, ko se jim uroči opomin.

Steklarski štrajk v Carmauxu se je do sedaj nadaljeval povsem mirno in dostojno. Dotični odbor je skrbel, da so se štrajkujoči delavci vsaj skromno preživeli. Poleg tega jim je dovolil tudi

mestni svet pariški lepo svoto 20.000 frankov. Poslednje dni se je pa pokazal v hujši obliki, čegar posledica je bil napad na tvorniškega ravnatelja Resseguiera. Povod temu je dal, kakor se poroča, ravnatelj sam, ker je hotel štrajk s tem dokončati, da je vsprejel v svoje delarne večje število ptujih delavcev, ki pa že na potovanju v Carmaux niso bili zadovoljni z naredbami ravnatelja. Vozili so se v posebnih vozeh in na vsaki postaji so jih pričakovali orožniki, tako da se skoro ganiti niso smeli. Posebno pa je razjarilo delavce, ko so se morali podati v spremstvu orožnikov v tovarno. Veliko delavcev je vsled tega zahtevalo, da se hočejo pred pričetkom dela pogovoriti z dotičnim odborom. — Mnogi so tudi izjavili, da na tak način ne vsprejmo dela, ker bi s tem škodili svojim štrajkujočim tovarišem. Tem je izročil odborov blagajnik, Charpentier, potrební denar za vožnjo v domovino. Vsled tega čina je dalo državno pravdnístvo blagajnika prijeti in utakniti v zapor. Poleg tega pa je še pobralo vse premoženje odborovo v znesku 8.000 frankov. Razumevno je, da je tako postopanje razburilo do sedaj jako mirne delavce, ki so se le mirnim potom pogajali z delodajalcem radi povišanja plače, kar ni prepovedano v nobenem zakonu. Ako je v splošni razburjenosti socijalistični vodja Guilhelm z samokresom lahko ranil tovarniškega ravnatelja in ako nameravajo delavski vodje vkljub vedni straži še kaj hujega, je v tem slučaju kriva jedino le vlada, ker se vmešava v mirno pogajanje.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. oktobra.

(Naščuvano pobalinstvo.) Prevzv. knezoškof ljubljanski so izdali duhovnom posebno navodilo zaradi volitev. — Ker je bilo to pismo namenjeno duhovnom in pisano v latinskem jeziku, zato ga nismo objavili v našem listu. — „Narod“ seveda je pismo objavil v okornem prevodu v sredo, kateremu je dodal v četrtek v posebnem članku svoj „komentar“, v petek zvečer pa so dodali naščuvani pobalini novo razlago „Narodovemu“ komentarju s tem, da so namazali knezoškofijsko palačo in začrtali s čopičem na steni za vodo besede: **Mox Pereat!** — Ker imajo o tem in merito govoriti drugi faktorji in ker se stvar sama obsoja, zato tudi mi ne izgubimo o tem nobene besede, pomilujemo pa one, ki so odgovorni za take nečuvane surovosti.

(Slovensko gledališče.) V nedeljo 20. okt. se ponavlja v slovenskem gledališču igrokaz v štirih dejanjih: **Siroti.** Začetek ob 1/8. uri. — Sinočna opera „Afričanka“ je dobro vspela: tudi gledališče je bilo polno.

(Pastoralne konferenco) so imeli č. gg. duhovniki ribniške dekanije 16. t. m. Obolelega vel. č. g. dekana Mat. Povšeta, priporočajo njegovi duhovniki tovariši v pobožni memento ad aram.

(Preselitev.) Uradi deželnega sodišča preselijo se, kakor čujemo, s 1. novembrom letos na Kon-

gresni trg v Pongracevo hišo, dočim ostane državno pravdnístvo nastanjeno v Cojzevi hiši na Bregu.

(Draginja in pomanjkanje stanovanj v Ljubljani.) Iz uradniških krogov se nam javlja: Novembrov termin in mraz pa zima so pred durmi, ljudem po barakah in raznim drugim stanovalcem pa manjka primerno cenih stanovanj. Gospodarji pritiskajo na stranke z nekristijanskim zvišanjem najemščine, od novih pa zahtevajo tretjino več. Da mnogo ljudij pri taci razmerah ne more tako strahovito dražih stanovanj vzeti, je umevno. — Take razmere in draginja bodejo ljubljansko mesto pripravili ob ves kredit pri tujcih.

(„Deutschverfolgung in Laibach“.) Dunajski „Fremdenblatt“ ima pod tem naslovom v jutranji izdaji z dne 8. t. m. iz Gradca (!) telegram, ki se glasi v originalu sledeče: „Die Ueberfälle seitens der Slovenen auf Deutsche in Laibach mehren sich in bedauerlicher Weise. Ein Medicinal-Doktor, den man als Deutschen erkannt hatte, wurde dieser Tage von einer Schaar slovenischer Burschen verfolgt und insultirt. Als er längs des Laibachflusses ging, schrien die Burschen: 'In's Wasser mit dem deutschen Hund!' Nur seine entschlossene Haltung schützte den Deutschen von der Verwirklichung der Drohung“. — Poizvedbe o stvari se vrše, in bodo to zadevo, ki je iz — Gradca prišla v „Fremdenblatt“, natanko pojasnile še tekom teh dni, zlasti kar se — resnice tiče, ker do sedaj je bilo popolno zlagano vse, kar se je pisalo o takih izgredivih.

(Bolniki) se z današnjim dnevom pričenši sprejemajo samo v novi bolnici.

(Skušnje) na vinarski in kmetijski šoli na Grmu pri Novem Mestu bodo dne 30. t. m. Vstop je slehernemu dovoljen.

* * *

(Iz Marenberga,) dne 16. oktobra: Sporočiti Vam moram o velikem veselju, ki vlada med tukajšnjimi „neodrešenci“. Nemški „šulverein“ hoče dati, tako pravijo kolovodje, za tukajšnjo novo nemško šolo kar 14.000 gld., in tako je veselje častni gospodi, ki vedno sanjari, da biva že pod prusko „piklhavo“, vzrastlo do vrhunca! Sanjarijo, da bodo z novo šolo kar žive pohrustali vse verne Slovence; no, čisto gladko menda le ne pojde! — Kakšni „vrli“ Avstrijanci (?) so tukajšnji po sili — Nemci, moram vendar tudi naznaniti širšemu svetu! Znano je, da je tudi naš sosed Šober šel letošnjo spomlad častit nemškega boga Bismarcka v Friedrichsruhe. Da drugi njegovi bratci po duhu in krvi za njim nočejo zaostati, pokazali so s tem, da imajo v občinskem uradu (!) izpostavljeno — podobo Bismarckovo!! To je pravcati — škandal! S kakšnimi čutili morajo v taki sobi opravljati svoje posle Slovenci in tudi Nemci, ki čutijo še ljubezen do mile avstrijske vladarske hiše! „Quousque tandem...?“ Ali proti takemu drznemu početju nikjer ni pomoči? — In celo javno se še hvalijo po svojih listih („Marburger Zeitung“), da si „nackensteifes“ Ma-

sedela s Klaro zvečer sama, kar sva poprej tako rada storila. Če se je pa slučajno zgodilo, nisva skoro nič govorila. Oba sva se bala govoriti.

„Ste pisali gospodu Koširju, kaj ne da?“ me je od časa do časa povpraševala. In če sem ji povedal neresnico, da sem ji potrdil, se je dvomno nasmejala. „Morda pismo še prišlo ni!“

Naposled pa ni več o tem govorila, in se je delala toliko bolj mirno in potrpežljivo, kolikor bolj sem bil jaz nepokojnejši. Zdela se mi je, da mi bode preveliki, grozni strah uničil življenje. Nekega dne me prosi Klara majhne podpore za ubogo ženo, ki je v noči postala vdova, — in jaz sem ji moral s strahom povedati, da ničesar nimam. Tedaj si zakrije obraz z rokami in glasno zajoka. Solze, katere je tako dolgo zadrževala, so ji sedaj pritekale, — in jaz jo nisem mogel tolažiti. Zdela se mi je, da je bilo to najhujše v mojem življenju, ko sem videl te bridke solze svojega otroka.

„Klara“ ji rečem s tresočim glasom, „pomiri se vender! Morda bomo kmalu vse prestali. Kdo vé, če ne bodeva tudi midva kmalu poklicana v boljše življenje!“

Takoj utihne; s solznimi očmi me pogleda in srčno reče: „Kakor je božja volja, oče!“

Od tedaj ni jokala nikoli več v moji prisotnosti. Jedi se ni dotaknila, pač jo je pa nesla kakemu ubožu. Odslej nisva imela nobenega veselja več.

(Dalje sledi.)

S pota.

(Dalje.)

Zanimiv je tudi razvoj pismenosti češke. Kakor povsodi, tako se je i v Čehih literatura povoljno začela širiti še le takrat, ko se je iznašla umetnost tiska. Se ve da je bila pismenost v svojem začetku večinoma pobožnega obsega. Isto opazujemo tudi v knjigi slovenski. Kmalu na to dobili so naši severni bratje sv. pismo v materni besedi. — Potlej pridejo dela, v katerih se govori o raznih blagoslovih, boleznih in dotičnih zdravilih itd. Vender pa je bilo v Čehih še proti koncu minolega veka polno ljudij, katerim je pisava še prav mnogo delala preglavice.

V našem stoletju pa, posebno po vihnem letu 1848, katero je mej drugim i strogo censure knjig odpravilo, začela se je literatura češka na prav vesel način razvijati. Danes pa mora i vsak pa i največi neprijatelj Čehom odkritosrečno priznati, da so Čehi i v tisku i v lepi knjigi na vrhuncu. Velika množina časnikov v vseh mogočih strokah, mnoga društva, katera imajo naloge izdajati knjige, brezštevne knjige, koje dan na dan pomnožujejo češko biblioteko, svedoče ti, da je literatura njihova uže dandanes ogromna. Bratom našim na severu pač ni potreba segati po nemških knjigah, vsaj se jim podaja v domači besedi vse, kar danes potrebuje izobraženec, kateri je vnet za napredek človeštva.

Osmi oddelek namenjen je trgovini. Kmetijstvo je podlaga vsacemu blagostanju, vendar treba, da se poljedelstvu pridruži trgovec, koji skrbi zato, da kmet spravi kolikor mogoče dobro pridelke svoje v denar. Čehi trgovali so že v pravadnih časih. Kako bi tudi ne! Vsaj je vlast češka kaj ugodna trgovcu. Zemljo češko namakati Vltava, Laba; obe reki nudita dobro vodno cesto. Oziroma na te činjenice se ne bomo čudili dejstvu, da se je pri naših severnih bratih povzdignila trgovina na visoko stopinjo v časih, ko je pri nas bila še jako skromna. Naše stoletje pa, katero je v socijalnem življenju napravilo velik prevrat, povzdignilo je tudi razvitek trgovine. Železnica, pošta, telegraf, telefon itd. so faktorji, koji so kaj zelo pospešili razvoj trgovine. Trgi in sejmi, kateri so bili našim prednikom velike važnosti in neizogibno potrebni, so nam le še spomin davno minolih časov in kmalo jih bodo zanamci poznali le iz zgodovine. Vozniki („formani“), kateri so še pred kratkim časom hrupno vozili po prašnih velikih cestah, bodo tudi mej nami kmalu izginili.

Kdo izmej starših bralcev in starših bralk (oprostite!) se ne spominja starih voznikov, mej katerimi so se nahajali jako veliki originali. Gotovo teh časov najbolj pogrešajo krčmarji ob veliki cesti, katerim sedaj veliki hlevi stojé prazni, lepe obokane kleti so brez vresa, t. j. brez velikih sodov, polnih rujnega vinca. In kaka živahnost je vladala po taci gostilnicah. No, vsaj so ga pa tudi lahko izpraznili kak bokal. Prvič zato, ker so mnogo trpeli,

renberg dovoljuje takšen — šport! Komentar na pravi si vsak Avstrijanec sam!

(Gospod Mursa), veleposestnik na Krapji pri Ljutomeru, je, kakor smo povedali in poročali o razstavi v Ptuj, bil hvalevredno med malim številom onih izložbenikov, ki so pri izložbi imeli tudi napise slovenske. Naš dopisnik nam sedaj še pristavlja: Vrli in vsega priporočila vredni gospod je pred nekaterimi leti pri rojstvenem domu svojem na žitornem Murskem polju vstanovil tvornico za izdelke cementne. Blago iz njegove tvrdke naletiš sedaj po cerkvah in drugih poslopih v podobi tlaka, stebrov, krova itd., pa tudi po kmetijskih dvorih rabijo posebno za stopnice in za kopanje („kopanja“ se po drugod imenuje „korito“, a Murski poljanec v „koritu“ samo kruh kvasi). Z deli, za katera se rabi cement, je imenovani gospod svoj delokrog raztegnil že v širjem svetu in ta okoliščina mu je rodila še podružnico v Središču. In naš poročevalec sklepa: Podjetnega in delavnega gospoda Mursa spremljaj, kakor dozda, blagoslov Božji tudi zanj!

(Iz Ptuja) naznanja nekó pismo, da so trgatev opravili in da je kakovost mošta izvrstna. Vreme bilo je za grozdje ugodno, jagode postale so sladke in bo torej tudi vino dobro, boljše od lanskega. Dozda mošt prodajajo liter po 18 do 24 kr.

(Č. g. Planinšek), duhovnik škofovine mariborske, opravljal je v Hetzendorfu pri Beču službo misarja v dekliškem vzgojevališču „Marianum“. Dne 14. marca letos je gospoda povozil neki voznik. Ranjenec je vsled tega tako oslabil, da sedaj, kakor se nam piše, ne more več niti pisati niti čitati.

(Nesreča.) Iz Dola pri Hrastniku se nam poroča: V četrtek večer ponesrečil je gospod Franc Stauffer, nadučitelj na Dolu pri Hrastniku. Padel je iz visokega mosta rudarske železnice blizu gosp. Rückna, ter se ubil. Bil je vrli učitelj, dober kristijan in narodnjak. Bodi mu Bog milostljiv sodnik.

(Gad je pičil) delavca na južnem kolodvoru v Mariboru. Šel je po stezi ob Dravi, kjer je zagledal gada. Meneč, da je ubit, ga je vzel v roko. — Kmalu mu je začela roka otekati. Zdravniki dvomijo nad njegovim ozdravljenjem.

(Za zgradbo šolskega poslopja v Št. Lenartu v Slov. goricah) je cesar podaril 300 gld.

(Redka slovesnost.) Iz Maribora: V torek, dne 15. t. m. je obhajala v tukajšnjem zavodu šolskih sester čast. sestra Margareta Pucher petdesetletnico, odkar je napravila obljubo. Rojena je bila l. 1818 v Kapelah pri Radgoni ter je 6. oktobra 1845. l. v Gradcu napravila obljubo; od l. 1864 do 1881 je bila prednica tukajšnjemu samostanu. — To redko slovesnost so počastili s svojo navzočnostjo milostljivi gospod knezoškof dr. Napotnik, ki so opravili sv. mašo ter svečanost povišali s prelepim nagovorom.

(Iz Celovca) dne 18. oktobra. Od dne 2. do 4. nov. vršil se bode na kem. poskuševališču tukajšne

pa i radi tega, ker so imeli žepe polne novcev. Kaj hočemo? Vse mine. — Opuščene velike stavbe ob velikih cestah nam pač glasno pripovedujejo o istini, „da je na svetu le nestalnost stalna“.

Koji bralec ne pozna krošnjarjev, moških in ženskih, koji nosijo različno blago od mesta do mesta, od vasi v vas. Najde ti tak klatež vsako, še tako v les skrito selo, da i posamezno ležečih koč ne izpusti. A tem ambulantnim trgovcem že bije smrt na ura. Vsaj ima danes trgovec v gorski vasi toliko različnega blaga, da se ti ni treba posluževati krošnjarjev.

Razvitku trgovine ugodna je bila tudi okolnost, da so se različne vede hitro spopolnjevale. Samo ob sebi razume se, da so se trgovci brž poslužili vsake nove iznajdbe, katera je na kak način povspeševala trgovino. Nove mere, peza, denar, cheki itd. so sredstva, koja so kaj ugodno uplivala na trgovino.

Kaj pa naj rečem o železnici? Prvo konjsko železnico odprli so 7. oktobra 1827 i to iz Budjevic na Trojič. Prva lokomotivna železnica pa se je šle l. 1845 odprla in to od Olomuca, čez Češko - Trebovo do Prage. — Do konca leta 1880 bilo je na Češkem 1118 km konjske železnice, a že leta 1850 merila je železna mreža po zemljah češke krone 7913 km. V desetletju 1851—1860, a potem so se pa prav pridno začele graditi nove železnice. Vodnih cest ima Češka: 11603 km, ta je druga mej vsemi kronovinami širne Avstrije.

(Dalje sledi.)

c. kr. kmetijske družbe praktičen tečaj za umno pravljanje mošta. Udeležiti se ga smejo koroški kmetovalci.

(Iz celovške škofije.) C. gosp. župnik v Lölingu Askaniy pl. Zucco di Cucagna je prezen-tovan na župnijo St. Peter pri Reichenfelsu v Zgor. labudski dolini. — V stalni pokoj je stopil č. gosp. Jos. Söllner, župnik v St. Urhu na Godinku. Imenovan je ob jednom za beneficijata (Loreto) ob Celovcu.

(Iz tržaške škofije.) Dne 24. oktobra bodo prevzvišeni tržaški škof blagovolili blagosloviti popravljen župno cerkev sv. Stefana v Brezovici, katera stane čez 4.000 gld. in ob jednom deliti zakrament sv. birme okoli 750 birmancem, kajti ni bilo birme že 7 let.

(V Rihembergu) je bila v ponedeljek volitev župana. Ker se je preselil za stalno v Gorico dosedanji župan in veleposestnik g. Anton Pečenko, je bil izvoljen g. Jožef Pavlica.

(Državnozbornske volitve na Goriškem.) Oficijozno glasilo „Corriere di Gorizia“ je objavilo uspeh volitve že včeraj, namreč: Ajdovščina: Volilcev 49, došlo jih je 15, vsi za Bujattija. Bolec: Volilcev 141, došlo 78, vsi za B. Cervinjan: Volilcev 105, došlo 84, vsi za Hohenlohe. Gorica: Volilcev 1072, došlo 647, za B. 63, za H. 584. — Gradišče: Volilcev 88, došlo 59, vsi za H. — Gradišče: Volilcev 125, došlo 79, za B. 2, za H. 76. — Kanal: Volilcev 44, došlo 29, za B. 27, za H. 2 (!!) — Kobarid: Volilcev 61, došlo 39, vsi za B. — Kormin: Volilcev 260, došlo 138, vsi za H. — Oglej: Volilcev 41, došlo 34, vsi za H. — Sežana: Volilcev 151, došlo 19, B. 9, H. 10. — Tolmin: Volilcev 68, došlo 27, vsi za B. — Tržič: Volilcev 183, došlo 153 (vsa čast!), vsi za H. — Vseh volilcev je bilo 3488; volilo jih je pa 1406; od teh glasov jih je dobil 255 Bujatti, dasi se je odpovedal, a 1150 Hohenlohe.

(Iz Brna), 13. oktobra. Svet, veseli se! Brno ima za jeden spomenik več: Na Karlovem trgu je zrastel spomenik pokojnemu županu Winterhollerju. Spomenika Grillparzerjev in Schillerjev, ki se tam tudi nahajata, sta prava pravcata pritlikovca proti njemu. Samo spodnji del je 15. m. širok. Kdor ni o Winterhollerju slišal, moral bi sklepati, da je bil kakšen velikan. Bil je, bil, toda ne v tem, kar o njem pišejo dajenacionalni listi. Winterholler je umrl nagle smrti v lani ravno pred katoliškim shodom. Kake smrti je umrl, niso prinesli češki časopisi po „de mortuis nil nisi bene“. Kar so zamolčali iz spoštljivosti češki, prinesel je dunajski „Deutsches Volksblatt“ piščo o novem županu Wieserju: „Dr. Wieser sme pokazati kot župan vsaj na neomadeževano rodbinsko življenje, kar je že v tem „genus-süchtig“ Brnu prednost“. Tako je pisal nemški časopis in toraj povedal, kako je živel Winterholler in kaj je vzrok njegove smrti. Tedaj slavno Brno je postavilo spomenik človeku, ki ni bil nikakov učenjak ali odličnjak, pač pa nekaj družega. Zamolčati se tudi ne sme kako so se nabrali potrebni novci za tolik spomenik in to v tako kratkem času. Skrbeli so za to svetovalci s županom Wieserjem na čelu. Razpisali so skoraj davek, še celo učitelji na nemških in čeških šolah so morali prispevati z goldinarčki in kronicami, ker se je g. župan „priporočil“. Prizaneslo se ni tudi otrokom, ki so morali donášati po krajcarjih. Za to so smeli nov spomenik pogledati v sprevodu. Pri „maršu“ na Karlov trg jim je svirala godba. Radi bi vedeli, kaj bi se zgodilo, ako bi se nabiralo za kakšen češki spomenik po čeških šolah. Take so ovacije, ki se delajo čudnemu „svetniku“.

Slezijski Nemci bi radi, da bi se razdelilo opavsko glavarstvo. Slezijska šteje 7 okr. glavarstev: opavsko (95.000), tešinsko (115.000), bilsko (68.000), frydeko (70.000), fryvaldsko (70.000), bruntalsko (52.000) in krnovsko (63.000). Ker je slezijsko glavarstvo največje, moralo bi se tisto razdeliti. Toda Nemci računajo po svoje. Opavsko glavarstvo ima pet sodnih okrajev, izmed katerih sta 2 večinoma češka. Češka sodna okraja naj pripadeta vsak drugemu glavarstvu, in Nemci so pridobili jeden poslaniški mandat več. Za nje bi razdelitev ne bila prav nič napačna. — Župan v Mor. Trebovi, Brieslinger je velik mož. Njegova moč in oblast (po njegovih mislih) je večja kot sultanova. Dokaz je podal s tem, ko je prepo-vedal, da se ne smejo otroci po češko kršćevati.

Njegov furor ga bo tako daleč pripeljal, da ga bo treba opazovati, je-li v njegovih možganih vse v redu. Zabeleženi njegov ukaz kaže, da je pil bratovščino z oslom in opico, če ni do cela potomec opice.

Hodonsko realko obiskuje tudi nekaj slovaških učencev iz Ogerskega. To je za madjarizm seveda nevarno, in zato bode zgradila ogerska vlada višjo realko v Holiču, mestu od Hodonina jedno uro oddaljenem. Zgradba bode veljala več kot 70.000 gld. Ta „špas“ se že sme napraviti, ker je denarja več kot smeti. — V Ogrskem Brodu je iznašel neki voznik novo sredstvo zoper jecljanje. Ker ga je dobil preveč pod klobuk, ni pazil — menda je celo spal na vozu — ter je povozil iz šole gredočo hčerkó mesarja Wintersteina, ki je jecljala. Otroku ne samo, da se ni nič zgodilo, pripovedovala je doma celi dogodek brez jecljanja. Zaradi tega so odpustili stariši pijanemu vozniku, ali ni mu svetovati, da še jedenkrat svoj poskusi „eksperiment“. — O letošnjih učiteljskih dub. vsjsh liberalci močno zabavljajo. Na Pruskem je drugače. Tam ne jedo učitelji na katoliških šolah ob petkih mesa in hodijo z otroci vred k spovedi in sv. obhajilu. Nasprotno ravnanje bi mu onemogočilo njegovo delovanje. Pri nas je drugače . . . !

(Iz Prage) 14. okt.: Volitve za deželni zbor so razpisane na 20., 22., 25. in 26. listopada. — Razstavo so obiskali pred tednom tudi „otroci“ 28. pešpolka, toraj Pražani. Prišlo je nekdanjih vojakov nad 1000, med njimi tudi podmaršal Mirohorsky. Polk nosi zdaj ime laškega kralja Humberta, popred Benedek, Latour in Kučera. „Rekruta“ iz dob barona Kučere sta prišla dva, in sicer starčka rojena l. 1806 in potrjena 1826. Videla se nista polnih 41 let. Slavnost je bila prav primerna in zanimiva. Takrat so se kazale tudi „žive slike“ z godbo. Ta točka se je popolnem ponesrečila. Pomislite, pri sliki ali podobi „Libuša prerokuje slavo Prage“, je svirala godba „Proč bychom se netešili“ (zakaj bi veseli ne bili); pri podobi „Karol IV. polaga temelj kamnitemu mostu“, svirala je „Rozmysli si Mařenko“ in pri „Janez Amos Komensky se proslavlja od domovine“ slišalo se je celo: „aj Janku, kde jsi se tu vzal“. Rés, umetnost je umetnost.

(Važna razsodba upravnega sodišča za ključavničarje.) Mizarji so več let menili, da pripada nabijanje okov na okna v njihovo obrt. Temu so se uprli ključavničarji ter se pritožili upravnemu sodišču, katero je odločilo, da ta dela spadajo v njihovo področje.

(Kaj skrbi učene glave?) Slavni angleški zemljepisec in statistik, E. Ravenstein je skušal izračunati, kdaj bode na zemlji toliko ljudi, da jim zemlja ne bode več dajala potrebne hrane. Mož misli, da se bode to takrat zgodilo, ko bode na svetu 6.000.000.000 ljudi. Do tolikega števila bode naraslo prebivalstvo v 284 letih. V Evropi se namreč vsacih deset let pomnoži človeštvo za 87 odstotkov, v Aziji za 6, v Afriki za 10, v Avstraliji za 30 v Sever. Ameriki za 22 in v Južni Ameriki za 15 odstotkov.

(Ameriške novice.) V nedeljo dne 22. m. m. je bila v Toweru birma. Birmovanih je bilo 39 dečkov in deklic. — V St. Pavlu, Minn., je ukradel neznan tat dne 23. m. m. po dopoldanski službi božji zlat kelih. — Isti dan je uničil požar veliko skladišče za les v Fond du lac, Wis. Škoda znaša blizu 200.000 dolarjev. — V Santa Cruzu je opustošil požar več akrov gozda. — V Michinganu so 24. m. mes. otvorili nov kanal, ki je 900 čevljev dolg in 60 čevljev širok. — V Clevelandu v Ohiji se je vršilo drugo letno zborovanje „neodvisnih katoličanov v Združenih državah“. Zborovanja se je udeležilo 75 delegatov, večidel Poljakov. Mej njimi je bil tudi evropski kandidat, avstrijski državni poslanec Lewakovski. Na dnevnem redu so bila naslednja vprašanja: 1. Kdo je pravi posestnik cerkvene lastnine, občina ali škof? 2. Ali ima škof pravico, nastaviti duhovnika brez dovoljenja občine? 3. Je li potrebna spoved udom ameriškega poljskega narodnega društva? Gledé teh točk se je razvnela burna debata. Ako pripomnimo, da se je vsprejela negativno zadnja točka z jednim glasom večine, je dovolj označeno stališče omenjenega društva. Najbolj protiversko in revolucionarno je govoril dr. Lewakovski. Gotovo značilen mož!

(Zanimivo oporoko) je zapustil neki pred kratkim umrli bogataš v Odesi. Svoje 4 milijone rubljev je zapustil štirim revnim nečakinjam, toda le pod

tem pogojem, da vsaka izmed njih skozi 15 mesecev služi za dekle v zadovoljnost svojega gospodarja. Vsak dan razun praznika morajo delati 12 ur. To morajo potrditi trije v to postavljeni notarji. Kakor se poroča, so imenovane gospodične takoj nastopile službo in se ravnao popolno po navodilih pokojnikovih. Precejšnje premoženje je privabilo v tem času nič manj nego 863 snubačev; toda bogate nečakinje so izjavile, da se poroče le s takim, ki prestane jednako skušnjo, kakor je njim odločena.

(Šolske hranilnice na Angleškem.) Da se pri nas v Avstriji ustanovi takoimenovana „šolska hranilnica“, za to ni treba drugo, kakor nekoliko dobre volje od strani učitelja. Poročevalec teh vrstic pozna na pr. kateheta, ki je za šolarje oskrbel kakih sto vložnih knjižic, v to svrhu je on poštnehranilnične knjižice otrokom pisal ali sam ali je pa učenca poslal naravnost na pošto. Isti katehet je prišel v drugi kraj, kjer še ni bilo pošte; pisal je vodstvu c. kr. poštnohranilničnega urada na Dunaj, in slavnoisto je že čez nekoliko dnij odgovorjaje naznanilo, da je bližnji c. kr. poštni urad pooblaščen, da dotičniku izroči toliko knjig-vložnic, kolikor jih katehet potrebuje, in v teku štirih tednov je učitelj razpečal 13 knjižic, pošta pa samo jedno. Če šolar prihrani vsaj 5 kr., prinese jih učitelju, učitelj pa učenca izroči toliko vredno poštnohranilnično karto. Začetek je storjen. Ta kartica povzroči, da se v sledečih dnevih oglasi drugi, tretji itd. varčevalec, ker so šolarjevo kartico doma videli ne samo domačini, ampak tudi sosedje. S takimi karticami so se začele množiti „šolske hranilnice“ po Angleškem. Onde so se svojedobno bile ustanovile „Male hranilnice“ ali takozvane „Penny-Banks“ ali, kakor Nemec pravi, „Pfennigsparcassen“. Te „matice“ so vabile v svoj delokrog tudi šolsko mladež, a privabile so razmeroma malo šol. Pred tremi leti so pa v poštni hranilnici začeli s poštnohranilničnimi kartami, in sedaj imajo tam že čez 4000 „Penny-Banks“, oziroma šolskih hranilnic. Leta 1894 so imeli 11.323 poštnohranilničnih nabiralnic, po 279 šolah so ustanovili šolske hranilnice, poštnohranilničnih kartic so razpečali 133.000 po 1 šiling in 69.500 onih po 4 šilinge, 107.000 kartic so med šolarje porazdelili gratis. Vspeh je bil znaten. V minolem letu se je na novo pridobilo 275.000 varčevalcev — šolarjev.

(Od sv. Gregorja.) Večkrat se slišijo besede: Letos nas bo Bog obvaroval pred tako hudo zimo, kakor je bila lanska! Danes, to je 17. oktobra, kaže, da ta strah pred hudo zimo ni prazen; ker od jutra do dveh popoldan je snežilo, kakor v najhujši zimi! Nekoliko bo sneg drevja polomil, tudi imajo še ljudje zunaj korenje in kostanj, kateremu bo mraz nekoliko škodoval!

(Policijska kronika.) Mestna policija je aretovala od srede (16.) do četrta (17. oktobra) v jutro 6 oseb in sicer: 3 zaradi hudodelstva tatvine, 2 zaradi pijanosti in razgrajanja in 1 zaradi beračenja ter prestopka po § 324. k. z. — Na ovadbo kleparja Ludovika Eker z Dunajske ceste, je aretovala policija Rudolfa Anžiča in Josipa Porenta, ker sta imenovanemu mojstru ukradla več cinkastih modelov, vrednih 100 gld. Izročila sta se takajšnjemu c. kr. deželnemu sodišču. — Od četrta (17.) do petka (18. okt.) v jutro aretovala je mestna policija 4 osebe in sicer: 1 zaradi tatvine, 1 zaradi pijanosti in razgrajanja in 2 zaradi potepanja. — Janez Mihler, stanujoč na Rimski cesti v baraki št. 2, je ovadil, da mu je v četrtek popoldne bila ukradena srebrna anker-remontarna ura vredna 24 gld. in srebrna veržica, vredna 6 gld. in da sumi glede te tatvine nekega cigana, ki si je v tem času dal pri njem par čevljev popraviti. Policija aretovala je dotičnega cigana po imenu Ježe Rihtar ter ga izročila tukajšnjemu c. kr. deželnemu sodišču. — Od petka do sobota (19. okt.) v jutro je bilo aretovanih 6 oseb in sicer: 4 zaradi potepanja in beračenja in 2 zaradi pijanosti in razgrajanja. Tatvina se ni v tem času policiji nobena prijavila.

(Semnji po Slovenskem od 21.—26. oktobra.) Na Kranjskem: 21. v Rakitni, v Dovskem, Cerkljah, Lescah, Zubni, Jagnenci, Kranju (konjski), Žirah; 24. v Dolu, v Dolenj. Logatcu. — Na Slov. Stažerskem: 21. pri Sv. Petru, v Celju; 22. v Dramlju pri Mar. Magd. — Na Koroškem: 21. v Blatogradu in Gmintu, v Kutavčah, Črni pri Pliberku. — Na Primorskem: 21. pri sv. Antonu poleg Kopra, v Cerknah; 22. v Osopu; 25. v Gradški in v Borštu.

Darila vsled potresa.

Mestnemu magistratu ljubljanskemu došla so za po potresu prizadete še sledeča darila: Gospod pl. Pfeiffer Henrik, c. kr. dvorni svetnik in namestnik glavnega ravnatelja južne železnice na Dunaju, 300 gld.; zbirka neimenovanih 20 gld. 50 kr.; č. gospod Štefan Pacher, župnik v Pevmi, 1 gld. 60 kr.; gospa pl. Hostinek Ema v Gradcu zbirko 4 gld.; gospa baronica Tekla Orczy v Fothu na Ogerskem 4 gld.; gospod Purgy Josip v Neuhoftu 2 gld. 10 kr.; administracija časopisa „Hlas“ v Brau zbirko 47 gld. 55 kr.; zbirka neimenovanih 45 gld. 45 kr.; administracija „Narodnih Listov“ v Pragi nadaljno zbirko 13 gld.; darilo Avgusta Heinricha naslednikov v Sonnefeldu 5 gld. 80 kr. (izročeno po g. Vaso Petričiču tukaj); gospod Edvard Prieger, c. kr. major v Ehrenhausenu 4 gld. 5 kr.; gospod N. Rosenkraz, tajnik osiješkega gornjegradskega založnega zavoda v Osjeku zbirko 3 gld. 57 kr.; gospod Mayer & Comp., knjigarska trdka na Dunaju, zbirko 70 kr.

Tedenski koledar.

Nedelja 20. oktobra: 20. pobink. (Zegnan-ska) evang. Jezus ozdravi kraljevičevega sina Jan. 4. Ponedeljek 21. okt.: Uršula dev. Torek 22. okt.: Janez Kapistran. Sreda 23. okt.: Klemen p. m. Četrtek 24. okt.: Rafael Nadang. Petek 25. okt.: Krizant in Darija m. m. Sobota 26. okt.: Evarist P. — Lunin spremen: Prvi krajec 25. ob 12. u. 2. m. popoldne. — Solnce izide: 20. ob 6. u. 30 m.; zaide ob 4. uri 59 m.

Društva.

(Društvo zdravnikov na Kranjskem) zboruje dne 23. oktobra ob 6. uri zvečer. Vspored: 1. Poročilo o kemični analizi kina-železnatega vina Serravallo. 2. Poročilo o poštne prostih naznanilih infekcijskih bolezni. 3. Razkazovanje. Ker so se morali opustiti društveni prostori v stari deželni bolnišnici, vrši se zborovanje v zobozdravniški ordinaciji g. A. Paichela, Stari trg št. 2, II. nadstropje.

(Prva zadruga za žebeljarski obrt in druge izdelke iz železa v Kropi.) Iz Kroke se nam poroča, dne 17. oktobra. Mnogo krasnih in tudi resničnih govorov je privrelo iz sre krščanskih duhovitih govornikov, katere so v mnogobrojnem številu zbrani okoličani pozdravljali in splošno odobraval, na shodu delavskega društva na Brezji. Vendar pa moramo grajati dva govora, koja sta razvijala položaj delavcev in med tem čudno in neopravičeno napadala delovanje kropenske žebeljarske zadruge. Mi dobro poznamo apologista kropinskih kovačev in se tudi ne bomo prepirali, kedar so isti kropenski kovači iz groba vstali in kedo jih je na drat nabral in sploh kakaj tako slabo izgledajo. Bog me! zadruga tega ni kriva. Zadruga deluje na krščanski podlagi popolnoma pošteno, pravično in nepristransko. Ako poznata g. g. govornika zadruga pravila, sta lahko prepričana, da zadruga ne sili nikogar, koliko ur naj dela, marveč ona izplača blago, kolikor ga zadrugi delavec prinese in ne šteje ur, v katerih je on žeblje izdelal. Kedor je boljši in hitrejši mojster, več zasluži in zadruga mu zaslužek pošteno izplača. Zadruga še-le želi odpraviti ono grdo razvado, po kateri se je včasih pozno v noč in po živinski delalo, v lepih delavskih dnevih pa pohajkovalo. Zato je določila, da se določene delavske ure od 5. zjutraj do 6. zvečer ne smejo prekoračiti. Zato izjavljamo, da omenjena govornika nista resnice govorila, ko sta na shodu trdila: da morajo zadrugi delavci od 3. ure zjutraj do 7. zvečer delati in si komaj 20 kr. na dan prislužijo ter med prostimi urami pa železo prenašajo. Gospoda! pridite in se prepričajte, potem govorite v javnosti o zadrugi, koji je samo blag namen pri sre, zboljšati naše delavske razmere. Zadruga se trudi in je storila vse in bi sama rada poklicala one zlate čase za Kropo nazaj, a to ne gre in ne gre in konkurence ne zna začarati. — Dokler bomo namreč od vladnih in družih podjetij dobivali pisma, da od naših konkurentov dobivajo ceneje izdelke, tako dolgi nismo zmogni delavcem odpomoči in je vsaki napad na nas neosnovan in le delavcem samim na kvar. Z vsem spoštovanjem. Prva zadruga za žebeljarski obrt in druge izdelke iz železa v Kropi, registrovana zadruga z omejenim jamstvom. Franjo Šolar, V. Klinar.

Narodno gospodarstvo.

Napenjanje govedi.

Vsled napenjanja govedi trpijo slovenski gospodarji vsako leto mnogo škode. To prihaja od tod, ker ne vedó, kakšna je ta bolezen, in seveda še manj, kako jo je zdraviti. S pričujočim člankom hočemo podati našim gospodarjem korenit pouk, kako se jim je ravnati ob tej goveji bolezni.

Bolezen je ob kratkem taka, da se naberó v vampu vetrovi (plini), kateri se raztezajo in pritiskajo ob vamp. Od pritiska se vamp napne, a vetrovi ne morejo odhajati, in če ni kmalu pomoči ter si ob enem narava sama ne pomaga, mora govedi vamp počiti ali pa žival pogine.

Vzrok tej bolezni je krma. Ako žival povžije krmo, kakeršna v želodcu hitro skipi (zavre), potem se naredi v vampu premnogo vetrov, kateri baš napenjajo. Napenja pa sveža rudeča detelja, zelje, repna cima (perje) itd., zlasti ako je sveža, zelena krma, mokra, oparjena od slane ali mraza, ali če se je zgrela na kupu. Tudi napne goved, ako pride gladna na pašo, posebno na mokro ali rosno, ter tam žre prav hlastno.

Na vsak način je treba govedi hitro pomagati, če jo hočemo rešiti in oreti. Pri nas običajno zdravljenje te bolezni je popolnoma napačno, da bolezen še celó pospešuje. Na Gorenjskem puščajo govedi na ušesu, a na Notranjskem jo po vasi gori in doli podijo, tako da še hitreje pogine. Da je tako zdravljenje napačno, je lahko dokazati. Deni navaden, suh živalski mehur, ki si ga skupaj zmečkal in dobro zavezal, na gorko peč. Na gorki peči se prične mehur napenjati in slednjič je tako napet, da tudi poči. Zrak se je namreč od gorkote raztegnil v mehurju in ga napel. Ravno tako je tudi napeti govedi. Napeta goved je že tako vsled bolezni vroča, ako je pa še po vasi podiš ali ji celó puščaš, potem se še bolj razgreje, a vamp se ji širi in veča od raztezajočih se vetrov in naposled poči. Puščati pa govedi na ušesu je že samo na sebi preneumno, bodisi pri tej ali drugi bolezni.

Zdravi torej tako-le goved, kedar jo napenja: Naredi nemudoma povez od slame, kakoršna se rabi snopom v povesla. S to povezjo obrzdaj govedo ter napravi za rogovoma voz. Dobro je, na mestu, kjer pride povez v gobec, namazati jo s katranom ali s kolomazjo (šmirom). Govedo žveči to povez ter izpušča vetrove skozi požiralnik. Potem polij govedo po vsem životu s prav mrzlo vodo, obdrgni je z vseh strani s slamo, vodi je počasi sem ter tja, ali pa, če si na polju, pelji je počasi domu. Če napenjanje ne odjenja, vzemi 30 do 40 gramov neugašenega apna, nekaj žlic moke in zmešaj to z jednim litrom vode. Vse to daj govedu najedenkrat. Še boljše zdravilo je to-le: Jajce predri na obeh koncih ter izpihaj iz njega beljak in rumenjak. Zamaši potem jedno luknjo bodi si z voskom ali s čim drugim, skozi drugo pa vlij v jajce terpentinovga olja in jo potem tudi zamaši. Dve taki jajci rini živini tako daleč v grlo ter ji v njem stri, da ji mora požreti. Ta lek je brez slabih nasledkov in izvrstno pomaga.

Napravljanje teh zdravil je pa navadno vselej zamudno, mnogokrat, kadar živinče trdovratno napenja, brezvspešno. Vsled tega so izumili naprave (instrumente), s katerimi se da napenjanje precej ozdraviti.

Najboljša taka naprava je požiralnikova cev, ki se tako-le rabi. Govedi se vtakne v gobec preluknjan les. Skozi luknjo tega lesa in skozi požiralnik se vtakne požiralnikova cev, kolikor je dolga, doli v vamp. Cev je dolga do poldruga metra. Predno cev rabiš, namaži jo z oljem ali z maslom ali pa s kako drugo mastjo. Da pa cev, kadar je v vampu, ne zaide v krmo, ampak da sega do vetrov, postavi govedo, kadar mu vtikaš cev, s prednjima nogama nekoliko višje.

Vsled vetrovnega pritiska pride včasih nekaj krme v cev. Da se ta krma potrebi iz cevi, pridejana je cevi posebna paličica, s katero se lahko skozi cev podreza. Če pravilno ravnaš s požiralnikovo cevjo, to najbolje in najhitreje odpraviš živinčetu napenjanje. Požiralnikova cev bi si morala vsaka vas napraviti ob svojih troških, sicer je pa tako cena, da si jo lahko omisli vsak količkej premožen gospodar.

Gospod c. kr. okrajni živinozdravnik in odbor-nik naše družbe, A. Folakovski, je pri svojih predavanjih večkrat priporočal požiralnikovo cev ter videl, kako radi jo ljudje naročajo. Cev je dobiti pri Hauptnerju v Berlinu, a stane primerno mnogo, če se naroči le jedna. Iz tega vzroka je naša družba na predlog gospoda Folakovskega naročila najedenkrat veliko število požiralnikovih cevij in jih sedaj oddaja po 4 gld. 30 kr. Toplo priporočamo, da si vsaka občina, vsaka vas, ali vsaj vsaka podružnica takoj omisli jedno požiralnikovo cev. „Kmetovalec“.

Nova lovska postava za Gorenjo Avstrijo.

Konservativna večina deželnega zbora v Gorenji Avstriji je izdala za to deželo novo lovsko postavo, in cesar jo je že potrdil. Ta postava daje občinam pri lovu veliko pravice in zabranjuje prehudo pomnoženje zverine; cenitev in razsodba o storjeni škodi pa je bolj priprosta in boljši kup ko prej. Najimunitnejše določbe te postave so: Vsak posestnik ima lovsko pravico na svojem zemljišču. Vendar je po besedah cesarskega patenta iz leta 1849. ostalo za 115 hektarov gosposkih (graščinskih) lovskih okolišev ali revirjev. Če pa kmet ni za lov pripraven in tudi lovca noče držati, tedaj mora lov na svojem posestvu občini prepustiti. Kar je tacega neoddanega lova, tega potem občina v najem dá. Če bi pogodba kmetom ne ugajala, smejo ugovarjati. Jeleni se smejo celo leto streljati, srne (samice) pa dva meseca v letu, v listopadu in grudnu. Če ima kak graščak v svojem okoliši preveč zverine, da sosednim kmetom škodo dela, tedaj se smejo pritožiti pri politični oblasti (okrajnem glavarstvu), da graščaku zapove, zverino bolj pridno streljati. Od pomladi do končane žetve se po njivah in travnikih ne sme loviti, dovoljeno je samo po zelnikih in tam, kjer raste detelja ali repica (krompir). Lov po vrtilih je čisto prepovedan; ravno tako vsaki lov ob nedeljah in praznikih med dopoldansko božjo službo. Celi dan so ob nedeljah in praznikih prepovedani veliki lovi z gonjači in psi. Take pse in mačke, ki sami po hostah zverino preganjajo, smejo lovci postreliti. Če nastane kaka tožba zavoljo po zverini storjene škode, postopa se tako: Oškodovani kmet in lovski gospodar izvolita vsak dva zaupna moža. Ti štirje moške in od gosposke postavljeni načelnik so tista komisija, ki mora tako pravdo hitro in dober kup razsoditi. Načelnika postavi okrajni glavar za vsako občino enega in sicer za tri leta. Ker je 5 mož v komisiji, velja to, za kar se vsaj 3 izrečejo. Če ena teh dveh strank, ki se pravdate, z razsodbo komisije ni zadovoljna, sme se pritožiti na okrajno glavarstvo, ki tisto stvar razsodi brez nove preiskave. Potem ni več pritožbe.

Konservativni poslanci so hoteli imeti, naj bi te „lovske načelnike“ občine volile; vlada pa tega ni hotela dovoliti, in cesarski namestnik je rekel, če deželni zbor to sklene, da potem postava od cesarja ne bo potrjena, ker mu je vlada še predložila ne bo.

Ta postava je boljša od naše kranjske. Sedaj, ko nam gorenje-avstrijski lovski zakon kaže, koliko daleč je vlada pripravljena ustreči željam kmetijstva, bodo pa naši poslanci ob priliki stvar zopet sprožili, da se doseže potrebno varstvo poljskih pridelkov proti divjačini.

Telegrami.

Dunaj, 18. oktobra. Stanje bivšega ministerskega predsednika grofa Taaffeja, ki je bil pred kratkim nevarno zbolel, se je zdatno zboljšalo. Presvitli cesar je brzojavnim potom zahteval natančnega poročila o Taaffejevem stanju.

Zagreb, 18. oktobra. Ban je razpustil dijaško društvo „Zastava“ in dijakom prepovedal uporabo zastave, katero so sedaj nosili kot dijaško znamenje.

Zagreb, 19. oktobra. Skupno se je oglašilo pri sodišču 150 dijakov. Včeraj zvečer so razen 25 dijakov vse izpustili iz zapora.

Praga, 19. oktobra. „Prager Zeitung“ objavlja, da bo izhajal uradni list v Pragi z novim letom tudi v češkem jeziku. — Danes dopoldne se je vršila v cerkvi na Hradčinu slovesna instalacija nadvojvodinje Marije Anuncijate za opatinjo gospejinega zavoda v navzočnosti nadvojvode Karola Ludovika. Cesarski namestnik grof Thun je prebral cesarjevo pismo, na kar je nadvojvoda novi opatinji pripel redovno znamenje. Kardinal nadškof Schönborn je blagoslovil opatinji prstan.

Ljubno, 18. oktobra. Novoizvoljeni državni poslanec Kupelwieser ne bode pripadal klubu nemške levice, ampak bode kot divjak vstopil v državni zbor.

Levov, 18. oktobra. Presvetli cesar je podaril pogorelcem v Přemyslskem okraju svoto 1000 gld. iz zasebne blagajne.

Levov, 18. oktobra. Dne 24. t. m. se poda rusinska deputacija v Rim, da se po-

kloni sv. očetu in mu izroči v spomin 300-letne zveze udanostno adreso. Deputaciji se bode pridružilo več rusinskih poslancev.

Budimpešta, 19. oktobra. Tukajšnji vseučiliščniki so priredili včeraj zvečer skupen shod, na katerem so obravnavali zadnje dogodke v Zagrebu. V izdanem oklicu pozivljajo vse ogerske dijake, da odločno nasprotujejo postopanju zagrebških dijakov.

Budimpešta, 19. oktobra. Ministerski predsednik grof Badeni je dospel sem v spremstvu ministerskega svetnika Fraydenegga ter obiskal barona Banffyja in ostale ministre.

Jakin, 18. oktobra. V prefekli noči se je vsled močnega viharja vtopilo blizu dvajst ribiških čolnov. Ribiči so se deloma rešili, a kakih 10 do 12 oseb se še pogreša. Vihar se še ni polegel. V nevarnosti so tudi ostali ribiški čolni.

Pariz, 18. oktobra. Kakor se uradno poroča, je sprejela turška vlada mej drugim tudi naslednje pogoje: Kristijani smejo vstopiti kot uradniki v javne urade in se smejo kristijanski uradniki prideliti višjim komisarjem v šestih armenskih vilajetih. Vlada se dalje tudi zaveže, da bode preosnovala lokalno policijo, orožništvo in jetničarstvo.

Draždane, 18. oktobra. Dosedaj znani vspehi deželnozborskih volitev kažejo naslednje lice: izvoljenih je 14 konservativnih, 4 nacionalno-liberalni, 4 naprednjaški in 5 socialističnih poslancev. Antisemitje niso pridobili nobenega sedeža, liberalci so izgubili dva mandata.

Rio de Janeiro, 18. oktobra. Senat je vsprejel nespremenjeno predlogo glede pomiloščenja, mej tem ko je zbornica soglasno odobrila predlog, da se oni vojaški vodje in častniki, ki so se udeležili upora, uvrste v stalno vojno še le po preteku dveh let.

Katoliško slovensko društvo za radovljiski okraj

priređi

volilni shod

pri Petranu na Bledu
v nedeljo pred vsemi Svetimi
dné 27. oktobra 1895

s sledečim vspešnim:

1. Ob 10. uri sv. maša s pridigo na blejskem otoku.
 2. Po končani božji službi razgovor o deželnozborskem kandidatu za radovljiski politični okraj.
- K mnogobrojni udeležbi vabi

Odbor.

Izvir: Giesshühl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zasto j in franko.

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER najčistije lužne
KISELINE
najboljše mizne in osve-
žujoče pijače, 6 42
preiskušene pri kašlju, vratnih boleznih, želodčnem in mehurnem kataru.
Henrik Mattoni v Giesshühl Sauerbrunn.

Umrli so:

18. oktobra. Helena Dinter, sobnega slikarja žena, 40 let, Florijanske ulice, 9. Metrocarcinoma.
V bolnišnici:
16. oktobra. Frane Kern, posestnik, 40. let. Pretresenje možgan.
18. oktobra. Ivar Walner, delavec, 50 let. Črevesni katar.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
18	9. zvečer	738.8	4.4	m. svzh.	oblačno	
19	7. zjutraj	738.3	3.4	m. svzh.	oblačno	0.9
	2. popol.	738.9	4.6	m. vzh.	"	

Srednja včerašnja temperatura 4.4°, in za 5.7 pod normalom.

1895

Zimski vozni red
od 1. okt. 1895 do 1. maja 1896

železničnih prog
na slovenskem ozemlju:

Ljubljana-Dunaj; Ljubljana-Trst; Sv. Peter-Reka;
Nabrežina-Gorica; Zidan most-Zagreb; Celje-Velenje;
Spilfeld-Radgona-Ljutomer.
Ljubljana-Trblž-Dunaj; Ljubljana-Novo mesto-Straža;
Ljubljana-Kočevje; Ljubljana-Kamnik

dobiva se
komad po 10 kr.
v Katol. Tiskarni, pri
A. Turku na Dunajski
cesti in pri Henriku
Ničmanu.

Razglas!

Podpisani priporoča vsem Slovincem in rodoljubom svojo bogato zalogo najboljših vrste kave, čaja, riža, južnega sadja itd., dokaz temu je, da večina čast. duhovščine pri njemu naroča.

Razpošilja se na drobno in debelo od 5 kg. naprej franco po pošti, in sicer sledeče vrste kave:

Rio fina	po gld. 1.60	klgr. Portoriko	po gld. 2.—	klgr.
Santos	" " 1.65	" Ceylon I.	" " 2.—	"
Malabar	" " 1.80	" Ceylon Perl	" " 2.05	"
St. Domingo	" " 1.85	" Mokka I.	" " 2.10	"
Gold Java	" " 1.90	" (prava arabska.)		

Blago, ki ne ugaja, sprejme se nazaj ali zamenja.

Kupuje in sprejema v zameno tudi fižol in druge domače pridelke in plača po najboljši ceni.

Na vprašanja se radovoljno odgovarja in priporoča.

Z velespoštovanjem

E. A. Repeschitz,

594 4-3

Trst, ulica Instituto št. 22.

J. Hafnerjeva pivarna

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 47

priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu novo uvedeno okusno in zdravo 395 26-20

gössko marčno pivo,

katero razpošilja tudi v sodčih in steklenicah.

Restavracija je priznana izvrstna z veliko dvorano za koncerte, družbe, društva itd., ter lepim senčnatim vrtom.

Kegljišče je na razpolago. Vhod tudi v Poljskih ulicah.

Na Najvišje povelje Nj. c in kr. apostolskega veličastva. Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov zajamčena 21 6-2

XXX. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in sicer: 1 glavni dobitok s 60.000 gld. z dvema preddobitkoma in dvema podobitkoma a 500 gld., 1 glavni dobitok s 30.000 gld., z 1 preddobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po 10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld., 100 dobitkov po 100 gld., naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gld. — Zrebanje se bo vršilo nepreklicno dné 19. decembra 1895. — Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, I., Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobshofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Na Dunaju, v septembru 1895. 285 6-2

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov, oddelek državne loterije.

3 zlate
15 srebrnih
kolaj. 249 8-4
12 častnih in
priznanih
diplom.

Franc Iv. Kwizda.

Kwizdov
restitucijski fluid
c. in kr. priv. osnaževalna voda za konje.
Cena 1 steklenice 1 gld. 40 kr. a. v.

Rabi se vže nad 30 let v dvornih hlevih; v vojaških in zasebnih hlevih z izrednim učinkom v krepcanje pred in po dije trajajočem naporu, pri izvajanju udov, otrplosti kit itd., in usposablja konja za urno tekanje.

Glavna zaloga
Okrožna lekarna
v Korneuburgu pri Dunaji.
330 20-9 L.

Dobiva se v vseh
lekarnah
in
drogerijah
avstro-ogerske
dežele.

Kr. rumunski dvorni
založnik.

Najboljše, svetovno
črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje
obuvalo lepo temno-črno se
lesketajoče in si je želi
ohraniti trpežno, kupi naj
edino le

Fernolendtovo
črnilo za čevlje

c. kr. dež. priv. to-
varne. ustanov.
leta 1835 na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi pre mnogih malovrednih ponarejanj pazi naj
se natančno na moje ime: **St. Fernolendt.**

Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohranitev
usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsako-
vrstne tinte, svitla naravna crme za svitlo usnjato
obuvalo in pisni pečatni vosek. 10 52-40

Kwizdov
fluid proti protinu

Mnogoleto preizkušeno, bolečine
olajšuje domače sredstvo. Okrepičilo
za vrtanje pred in po dolgotrajnem tekanju.
Cena steklenice 1 gl. a. v. 1/2 stekla 60 kr. a. v. 3 G.

Okrožna lekarna v Kornburgu.
Dobiva se v vseh lekarnah.
Paziti je na varstveno znamko in zahteva
naj se izrecno

Kwizdov
fluid proti protinu

Važno za kmetijstvo, tehnike in industrijo.

Amerikanske patentovane jeklene verige

katere niso zvarjene
iz tovarne tvrdke

Goeppinger & Comp. v Beli peči

Gorenjsko.
Unzerreissbar

Prednosti nasproti zvarjeni verigi: 1.) 2 1/2 večja gotovost proti prelomu;
2.) prihranitev pri teži; 3.) brezpogojna varnost.
Izdelujejo se vsakovrstne verige za na noge in vodilne, adjustovane ve-
rige za krave, konje, pse, ojesa itd. itd. močne 1/8 do 6/5 mm.

Edina zaloga za Kranjsko pri

ERNESTU HAMMERSCHMIDT-u v Ljubljani
na Nemškem trgu.

V ceno naprodaj

so radi razrušitve stare bolnišnice in **Krejčijeve hiše**
v **Gledaliških ulicah**

okna, vrata, ostrešje, stavbna
in strešna opeka, kamenit
tlak, stavbni material itd.

Natančneje pové

F. Supančič
na **Rimski cesti.**

613 2-2

Odlikovana zaradi njenih zdravilnih lastnostij in mnogovrstnih
slučajev, v katerih izvrstno vpliva, s **častno**
diplomo in **zlato svetinjo** na zdravilstvenih razstavah v
Londonu, Parizu in Genfu.

Tinktura za želodec *lekarnarja*
Piccolija v Ljubljani

je **izborna sredstvo**, katero **krepča in zdravi želodec** ter
pospešuje prebavljanje in deluje, da se telo odpré.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj **lekarnar**
Piccoli v Ljubljani proti povzetju.
Zaboj po 12 steklenic velja gl. 1/36, po 55 steklenic gl. 5/26
(zaboj tehta 5 kgr.). Poštnino plača vselej naročnik. — Steklenica
velja 10 kr. 617 50-44

Prva žrebljarska zadruga
v **Kropi na Gorenjskem**

ponuja vsem velesp. trgovcem, podjetnikom, obrtnikom in sl. občinstvu
iz **najboljše kovine solidno izdelano**

železnino

kakor:

žreblje, verige, posebno za stavbe
potrebno blago

po najnižji ceni, zagotavljajoč točno potrebo. 300 10-8

Ceniki na zahtevo poštne prosto in zastonj.

Alojzij Vodnik
kamenarski mojster

Ljubljana, Kolodvorske ulice štev. 32, 34

priporoča: Največjo zalogo različnih grobnih spome-
nikov iz mramora, granita, sijenita; križev s cveticami iz
snežnobelega mramora itd. Plošč za pohištvo iz vsako-
barvnih mramorjev. Strojarske plošče od gl. 20" naprej.

Edina zaloga: Porfir kot priznana najtrši material
za hodnike, veže, dvorišča in kleti; mramormozaik za tlak
po cerkvah, vežah itd., in lepe smirgelcement-plošče od
gl. 2" — □ m naprej. 173 34-32

Delavnica za splošno izdelke za cerkve, stavbe in pohištva. — Obrisi in računi brezplačno na razpolago.

Razglas.

611 3-2

Vsi bolniki, kateri želé zdravljeni biti v deželni bolnici, se
vsprejemajo od **19. oktobra naprej samo v novi bolnici**
za sv. Petra cerkvijo v Vodmatu.

Vodstvo deželnih dobrodelnih zavodov

v **Ljubljani**, dné 17. oktobra 1895.

Ustanovil leta 1767 **Joh. Jak. Samassa**
v **Ljubljani.**

C. in kr. dvorni

zvonar

60 12-10

Albert Samassa

v **Ljubljani.**

Livarna harmonično in melodično
ubranih

ZVONOV.

Zaloga cerkvene priprave iz masivnega
brona, svečnikov, lestencev, svetiljk,
altarnih križev, kanon-tablic, loncev
za cvetlice itd.

Sesalnice

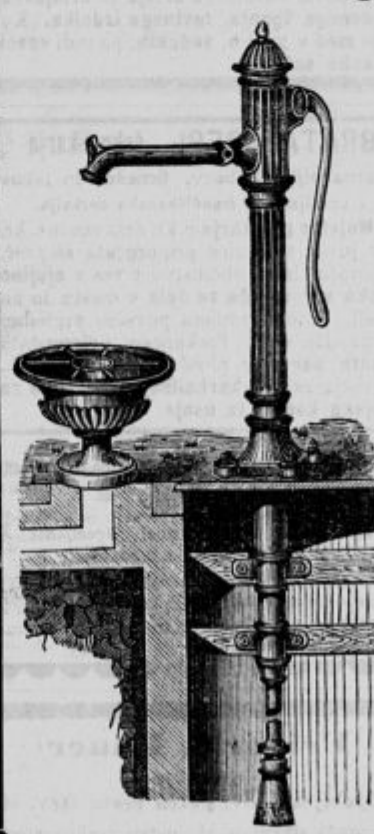
najboljše konstrukcije za razno uporabo: za
pivovarne, tovarne, rudnike itd. itd.

Vodnjake (štirne)

popolne vodovodne naprave, kletne
sesalke in potreščine, cevi iz kova-
nega železa, cevi iz gumija in ko-
nopne cevi,

vsakovrstno kovinsko blago

kot: različne pipe in ventile, pred-
mete za sklepanje in zapiranje pri
napeljavah cevij, priprave za ko-
pališča, varnostne priprave za parne
kotle, mazilne priprave itd.

Livarna za medenino in kovino
po modelih.

PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Fr. Petrič
v Ljubljani,
Špitalske ulice

priporoča veliko svojo zalogo vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke

vzlati domačega in brnskega sukna, razno volneno blago za ženska oblačila, rumurško platno, cečir, tkanino, vsakovrstno hlače-vino, vso podlogo in potrebščine za krojače, dalje svilnate, piketaste, platnene in bombažaste

glavne in žepne rute.

Izborno, trpežno črno sukno za duhovniške obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejšega blaga so v veliki izberi po zelo znižani ceni na razpolago.

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode

v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča

priporoča se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najnatančnejše izdelovanje

monštranc, ciborijev, kelihov, tabernakeljev, svečnikov, lestencev, križev itd.

iz najboljših kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni.

Filip Fajdiga

mizar in založnik
pohištva

v Ljubljani

Slonove ulice št. 50

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo na izborno zalogo

najraznovrstnejšega pohištva

izdelanega natančno iz dobro osušenega, trpežnega, mehkega ali trdega lesa.

Izvršuje tudi naročila na vsakovrstno

hišno opravo

po nizki ceni.

Ilustrovani ceniki so na razpolago.

**Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopov**

za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča, vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.

Andreja Boucona

v Ljubljani,

Dunajska cesta 7, II. dvorišče

Stol

iz trdega lesa, poliran v orlovi barvi, velja samo

1 goldinar.

Fr. Breskvar pr. Šverljuga

knjigovez v Ljubljani

Stolni trg 6 (poleg Katoliške Bukvarne)

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v vezavo vsakovrstnih knjig. Vsprejme tudi knjigovezna galanterijska dela; vse po najnižji ceni.

GABRIJEL OZELJ

tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko spadajočih predmetov, kakor: garnitur, divanov, žimnatih in modrocev na peresih itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po najnižji ceni. — Ponudi se tudi v tapetiranje in dekoriranje dvoran in sob, katere tudi špalira. Osobito se priporoča za delo na deželi.

Josip Rebek preje Ahčin

ključavničar

v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13

priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in p.n. občinstvu v vsakovrstna stavbinska ključarska dela. Izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča, ima v zalogi ključke iz aluminija. Posebej se se priporoča v izdelovanje cerkvenih spominkov in nagrobnih ograj. Zaloga in napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov. Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Franc Pavšner

krojač v Ljubljani nasproti gimnaziji

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

in sl. občinstvu v naročila na izvrševanje civilne obleke po poljubnem kroju zagotavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno postrežbo in kar možno nizko ceno.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče, voščene zvčke in med priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu

OROSLAV DOLENEC

svečar in lektar, trgovina z medom in voskom v Ljubljani, Gledališne ulice št. 10.

Dobiva se tudi med v satovji, pitanec in medenina prav po nizki ceni. Zaloga in prodaja izvrstnega brinja in brinjevca, medenega žganja, lastnega izdelka. Kupuje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek in suho satovje.

BRATA EBERL, črkoslikarja

tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov v Ljubljani za frančiškansko cerkvi.

Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice priporočata se preč. duhovščini in sl. občinstvu v vsa v njuno stroko vstopajoča se dela v mestu in na deželi. Delo izvršujeta povsem vzgledno po najnižji ceni. Prekupcem priporočata oljnatih barv v ploščevinastih posudih. Največja zaloga karbolineja, maslobo za konjska kopita in usnje.

Anton Belec-a

delalnica kleparskih, ključarskih in kovin. — Specialist tiskarskih del Specialist v št. Vidu nad Ljubljano

za kritje zvonikov in raznih streh; za izdelovanje železnih vzdanih štedilnih ognjišč. Cerkevne svetilnice so na izbero v različnih velikostih in oblikah.

Friderik Pauer

pek

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50

priporoča slavnem. občinstvu vsakovrsten, trikrat na dan svež

kruh in razno pecivo.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen

kruh, fino namizno in sladstičarsko pecivo

iz različne moke po nizki ceni. — Dobijo se vsak dan raznovrstni štrukliji, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. — Priporoča se za naročila ob priložnostih, svatovščinah, imendnih in raznih slovesnostih.

FR. TOMEČ

pozlatar v Ljubljani, Streliske ulice št. 14 se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izvršitev vseh pozlatajskih del in prenavljanja altarjev, tabernakeljev, križevih potov, podob svetnikov itd. zagotavljajoč zanesljivo delo in nizko ceno.

HENRIK ZADNIKAR

izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 17.

priporoča preč. duhovščini vzgledno svojo zalogo cerkvene posode, svečnikov, lestencev, svetilnic, kardinale itd. v raznem slogu izvršenih. Vsprejema tudi naročila na nove predmete ter prenavlja stare, obrabljene. Delo pošteno iz zanesljive kovine po nizki ceni.

FRANC VELKAVERH

sedlar in jermenar v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 34

priporoča sl. občinstvu, preč. duhovščini in osobito kmetijskim gospodarjem svoje vzgledno izvršene sedlarske in jermenarske proizvode in sicer: vsakovrstna sedla, konjsko opravo, biče itd. itd. Vsprejema tudi vsa naročila in poprave ter je izvrši po prav nizki ceni.

Franjo Toman

podobar in pozlatar, Križevniški trg 4, Ljubljana

se priporoča preč. duhovščini za izdelovanje cerkvenih in sobnih del po nizki ceni in priznana natančno izvršitvi. V zalogi ima sv. razpela, okvire (Goldleisten), slike, cefe, kroglice za vrvi itd.

Karol Hinterlechner

čevljarjski mojster v Ljubljani

Francovo nabrežje št. 23

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo mnogo let na istem mestu poslujočo čevljarjsko obrtnijo zagotavljajoč pošteno, trajno delo in delu primerno ceno.

Drag. Matkovič

brivec in vljasuljar

v Ljubljani, Stolni trg št. 11

se priporoča v najtanjše izvrševanje vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt spadajočih del. Postrežba je uljudna in vsestranski pozorna.

Lorenc Blaznik

v Ljubljani, Stari trg št. 12

priporoča sl. občinstvu in prečastiti duhovščini svojo izborno

zaloga galanterijskega blaga

po najnižji ceni od 6 kr. in višje.

Zaloga in prodaja smodek in raznega tobaka.

JERNEJ ČERMELJ

trgovina z južnim sadjem in zelenjadj v Ljubljani, Semenišče (za vodo)

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo bogato zalogo vsega v gospodinjstvo spadajočega blaga po najnižji ceni.

Lekarna Piccoli

»pri angelu«

v Ljubljani, Dunajska cesta

Zaloga

najboljših medikamentov.

Dežnike

in

solnčnike

v

največji izberi

priporoča

L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

Alojzij Erjavec pr. Zor

čevljar — Ljubljana, čeljarske ulice 3

se priporoča prečastiti duhovščini in sl. občinstvu v naročevanje

raznovrstnega obutala

katere izvršuje od najpreprostejšega do najfinejšega, iz zanesljivega blaga prav trpežno in cenó.

Franco Bončar

pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi v vsa v pleskarsko obrt spadajoča dela, osobito pri novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

IVAN ŠTRUKELJ

slikar v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 7

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v vsa slikarska dela.

Bodisi dekorativna, cerkevna ali fina sobna slikarska naročila izvršuje najnatančneje. Na razpolago so krasni kolorirani vzorci od najpreprostejšega do najfinejšega. Osobito razna cerkevna dela izvršil je vže večkrat v popolno zadovoljnost naročnikov. Cene dokaj nizke.

Mej dobrimi stvarmi najboljša

je kemično čisti zdravilsteni

kranjski liker

iz planinskih zelišč

Pristne le v steklenicah, ki imajo

etike s tu natisneno varst. znamko

J. Klauerja v Ljubljani „pri voglu“ pr. Skofijo

Ta specialiteta prve vrste

gledé dobre in vplivana na prebavne organe se dobiva pri izdelovalstvu in v vseh boljših speccerijah in v kavnarh.

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar v Ljubljani

Gledišče ulice št. 8

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo na svojo izborno urejeno podobarsko in pozlatajsko delavnico v kateri izvršuje vsa dela natančno in cenó. Obrisi na razpolago.

IGNAC ČAMERNIK, kamnosek

v Ljubljani, Poljske ulice 49

priporoča preč. duhovščini zalogo raznovrstnih nagrobnih spomenikov, prevzema in izvršuje vsa cerkevna umetna in stavbena kamnoseška dela po najnižji ceni.

Razglas.

Tem potom se slavnemu občinstvu uljudno naznanja, da se je zgradba proge nove okrajne ceste Dol. Logatec-Rovte do okrajne ceste idrijske, razun nekaterih prometu neovirnih malenkostij, **raynoka** dovršila, ter se ista včeraj komisijonelno ogledala in tako oddala javnemu prometu.

Okrajnocestni odbor logaški
na Rakeku, dné 18. oktobra 1895.

614 1-1

Sebenikar, načelnik.

Razprodaja vsled potresa!

Ker moram vsled katastrofe izprazniti svoja skladišča v **Frančiškanskih ulicah št. 12** in na **Sv. Jakoba trgu št. 9** in ne morem vkljub marljivega povpraševanja najti primerne prostora in ker sem moral spraviti blago iz jednega uže izpraznjenega skladišča v tako slabo kolarnico, da bi se v njej blago pri jesenskem vremenu gotovo poškodovalo, zato sem prisiljen, prodati nekaj svojega blaga

pod kupno ceno

in vabim p. n. občinstvo, da me počasti z obilnim obiskom, z zagotovilom, da se ne bo nihče kesal, ki bo vporabil to za nakup ugodno priliko, **ker ne bode nikdar več tako ceno kupil.** — Z odličnim spostovanjem

M. Pakič,

trgovec z lesno robo, košarami, siti in rešeti,

žimo in morsko travo

v Ljubljani, šolski drevored. 415 12-8

P. n. Prav posebno si usojam opozarjati na

garantirano pristno žimo,

katere so predli moji delavci in jo nakupujem kot surovino v Bosni, na Ogorskem, Stajerskem in Kranjskem in jo potem dam presti, tedaj gotovo lahko najceneje oddajam; ravno tako tudi na

Crin d' Afrique (morsko travo),

za katero sem prevzel od **Exportation Usine à vapeur de Crin végétal d' Afrique** v **Algiru** samorazprodajo za Ljubljano in Kranjsko vsled pisma z dné 15. sept. 1894.

Ravno tako priporočam svojo veliko zalogo finih košar za trg in potovanje, žitnih tkanin, omrežij in pletenin za vrtno ograje, preprog iz lesa, torbilo za šolo in za dom, podnožnic iz slame in kokosa itd.

P. n. vnanjim naročnikom se pri meni kupljeni predmeti brez daljnih stroškov dostavljajo na kolodvor k dotičnemu vlaku.

Naznanilo.

Čevljarska zadruga uljudno naznanja v imenu vseh čevljarskih obrtnikov čestitim naročevalcem, da so zaradi 30 do 80% podraženja usnja primorani cene svojih obvalnih izdelkov zvišati najmanj za 10 do 20%.

Iz tega neznanega zvišanja izdelkov proti res izdatnemu podraženju usnja je razvidno, da smo kolikor možno uvaževali koristi cenjenih naročnikov.

V Ljubljani, dne 12. oktobra 1895.

601 2-2

Načelnštvo čevljarske zadruge.

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, na Mestnem trgu nasproti rotovžu

priporoča največjo in najizbornejšo svojo zalogo najraznovrstnejših

švicarskih zlatih in srebrnih žepnih ur, stenskih in ur s stojalom, budilnikov, zlatnino in srebrnino u. u.

- A. Vidiš krasno uro, katera tečno in zanesljivo kaže?
B. Ah, res prečudovito! Kje si jo neki kupil in koliko velja?
A. Pri znanem urarju Čudnu v Ljubljani za res čudovito ceno.
B. Takoj idiva, omili mi si tudi jaz podobno uro.

po zdato znižani ceni.

Radi velike nesreče, katero je povzročil grozni potres, ni skoro nobene krivice, torej je prav ugodna prilika za prav ceno nakupovanje.

V ceniku zaznamovane cene znižal sem za 10%.

V prav obilno nakupovanje se priporočam neuljudneje.

Ceniki se zastoj razpošiljajo.

Edina zaloga biciklov in raznih pri- strojev za vozarenje slovite trdke Iv. Puch v Gradcu. 285 30

Preselitev trgovine.

Usojam si sl. občinstvu, osobito cenjenim svojim naročevalcem oziroma odjemalcem uljudno javiti, da so od danes nadalje

prodajalniški prostori
manufakturne trgovine

na debelo in drobno

v nalašč v ta namen zgrajeni

veliki baraki na Kongresnem trgu
nasproti nunski cerkvi.

Velespoštovanjem

J. C. Mayer.

V Ljubljani, dné 13. julija 1895.

595 3-2

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi ogle oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
beli ali črni, gladke na prsih,
brez ovrtnika, brez manšet,
27 vrst
jedna od gld. 1.10 do 3.70
do 6.25 .. 15.—
Srajce za dečke,
v 4 velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gld. 1.— do 1.40
do 5.75 .. 7.75
Svitice za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do gld. 1.40
do 4.50 do gld. 7.50
Dvanajst ovrtnikov
od gld. 1.50 do 3.20.
Dvanajst manšet
od gld. 3.30 do 4.60.
12 predlog
(Vorhemden)
od gld. 3.25 do 5.—

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 206 30

Razpisana je

služba organista in cerkovnika

v Dolu pri Ljubljani.

Prosilci naj se obrnejo do cerkvenega
predstojništva. 612 3—1

Želodčne kapljice.

Te kapljice so zelo pro-
spešne (provzročujejo slast
do jela, razstvarjajo sliz, so
pomirjive in olajšujejo,
ustavljajo krč in krepčajo
želodec); rabijo pri nape-
nanji in zapečenosti
prebiloženem želodcu
jedili in pijačami itd.

Steklenica z rabilnim
navodilom velja 20 kr.,
tucat 2 gld., 3 tucate
same 4 gld. 80 kr.

Priporoča jih

Lekarna Trnkoczy

449 58 zravos rotovia v Ljubljani.

Pečijo se vsak dan po pošti proti povzetju.

Karol Wolf-ov

restitucijski fluid

(izvleček najizvrstnejših gorskih zelišč).

Mnogostранsko izkušeno hladilno in krepčevalno
sredstvo po velikih naperih in trajnem jex-
darenju — Najizvrstnejše pri vseh zunanjih boleznih,
kakor: trganju, revmatični mrtvoudnosti, zvi-
šenju, naklepnem kit itd.

Cena steklenici 1 gld. 25 kr.

Karol Wolf-ov

557 10

redilni prašek za domače živali.

Prekušen pri vseh domačih in koristnih živalih, kakor
konjih, govedih, ovčah, prašičih itd., ako rade
ne jedó ali težko prebavajo; izvrstno varovalno sred-
stvo proti kušnim boleznim.

Cena zavitku 45 kr.

Glavna zaloga pri jedinemu izdelovalcu:

K. WOLF-u, lekarnarju
v Vipavi, Kranjsko, via Postojina in Gorica.

Za jesenski in zimski čas.

Normalno perilo, sistem prof. Jäger.

Normalne srajce za gospode in dečke.

Spodnje srajce, telovniki, hlače, v peljuben

velikosti in razne kakovosti.

Obujki iz ovčje volne, pleteni.

Nogavice, patentovane, za gospé in otroke.

Spalne obleke, otroške.

Spodnja krila iz triko, kazana in pletena, v

raznih bojah.

Triko-telovniki, najboljše kakovosti.

Volnene obleke, kamaše, avbice za otroke.

Kravate, žepne robce, ovrtnike, manšete

v največji izbiri.

Ovčjo volno za pletiti.

Preveze (Eoharps), svilnate in volnene

priporoča vse po najnižji ceni

velespoštovanjem 615 13—1

Karol Recknagel

v Ljubljani, mestni trg št. 24,
nasproti rotoviu.

XXXX v kožuhoivni. XXXX

Naznanilo in priporočilo.

Preč. duhovščini in sl. občinstvu z mesta in na de-
želi javljam najljubše, da sem po potresu 15. aprila
opustil prodajalnice v Gledališki ulici v Ljubljani, ter
imam odslej glavno zalogo 336 52—23

najraznovrstnejših klobukov

cilindrov, čepic,
slamnikov itd.

samo

na Starem trgu

(pod Tranžo) št. 1

poleg čevljarskega mosta

Priporočam se ob jed-
nem v obilo nakupovanje
zagotavljajoč dobro blago
po nizki ceni.

Velespoštovanjem

J. SOKLIČ

v Ljubljani,

Stari trg. št. 1.

Uradno opravičeni in zapriseženi

stavbinski inženir in stavbeni mojster

Jaromir Hanuš

priporoča se za izvrševanje vseh

v stavbinsko stroko spadajočih del,

prevzema poprave hiš po zelo nizkih cenah, naprave
vodovodov, načrtov in proračunov, mirjenje oest
in posestev itd.

Ustna ali pismena naročila prejemajo se v novi hiši
na Poljanskem predmestju nasproti domobranske
vojašnice. 518 26

C. kr. priv. zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ

v Trstu

(ustanovljena leta 1838)

vsprejema z najkulantnejšimi pogoji zavarovanja proti škodam,
ki jih napravijo ogenj, strela in razpok, dalje proti škodam na
odpadkih najemnine vsled požara in razpoka, potem zavarova-
vanje proti nevarnostim pri prevažanju po vodi in po
suhem, in zavarovanje za življenje v najrazličnejših kombi-
nacijah, kakor: kapitalov in rent, plačilnih še pri življenju ali po
smrti zavarovanca, otroških dot itd.

Zastopstva c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà sprejemajo
tudi zavarovanja proti toči na račun

družbe za zavarovanje proti toči in za pozavarovanje „MERIDIONALE“ v Trstu.

c. kr. priv. „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA“

na Dunaju

v lastni hiši družbe, L. Weihburggasse. 16 12—4

Zastopstva v vseh glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogerske

Dunajska borza.

Dne 18. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	30	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	gld.	65	kr.
Avstrijska zlata renta 4%	121	gld.	35	kr.
Avstrijska krona renta 4%	101	gld.	10	kr.
Ogerska zlata renta 4%	120	gld.	80	kr.
Ogerska krona renta 4%	99	gld.	85	kr.
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1059	gld.	85	kr.
Kreditne delnice, 160 gld.	498	gld.	50	kr.
London vista	120	gld.	05	kr.
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	gld.	80	kr.
20 mark	11	gld.	75	kr.
20 frankov (napoleonidor)	9	gld.	53	kr.
Italijanski bankovci	45	gld.	—	kr.
C. kr. cekini	5	gld.	69	kr.

Dne 18. oktobra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	149	gld.	50	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159	gld.	—	kr.
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196	gld.	—	kr.
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 300 kron	99	gld.	—	kr.
Tisine srečke 4%, 100 gld.	144	gld.	75	kr.
Dunavske vravnave srečke 5%	131	gld.	—	kr.
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107	gld.	75	kr.
Posojilo goriskega mesta	112	gld.	—	kr.
4% kranjsko dolžne posojilo	99	gld.	25	kr.
Zastavna pisma av. cer. zem.-kred. banke 4%	99	gld.	70	kr.
Prijoritne obveznice državne železnice	219	gld.	50	kr.
južne železnice 8%	168	gld.	75	kr.
južne železnice 5%	131	gld.	20	kr.
dolenjskih železnice 4%	99	gld.	50	kr.

Kreditne srečke, 100 gld.	200	gld.	50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	—	gld.	—	kr.
Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gld.	17	gld.	40	kr.
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	gld.	25	kr.
Salmove srečke, 40 gld.	69	gld.	50	kr.
St. Genois srečke, 40 gld.	71	gld.	—	kr.
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53	gld.	—	kr.
Ljubljanske srečke	22	gld.	50	kr.
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	176	gld.	25	kr.
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3495	gld.	—	kr.
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	528	gld.	—	kr.
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	111	gld.	50	kr.
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	79	gld.	—	kr.
Montanska družba avstr. plan.	93	gld.	90	kr.
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	187	gld.	50	kr.
Papirnih rubljev 100	129	gld.	75	kr.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zguh pri šrebanjih, pri isrebanja
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarska delniška družba

„M E R C U R“

Waltzle št. 10 Dunaj, Mariahilfstrasse 74 B.

Pojasnili v vseh gospedarskih in finančnih stvarah,
potem o kurnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.